Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 5 (9241) • 1988 йил 7 январь • пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

«КОММУНА» ЧОРВАДОРЛАРИ

● МОЛИ тўқнинг кўнгли тўқ, дейди халқимиз. Бу доно нақлга амал қилиб иш юритиб келаётган Паркент районидаги «Коммуна» совхози чорвадорлари 1987 хўжалик йилини яхши натижалар билан якунладилар. Совхоз чорвадорлари ўн иккинчи беш йилликнинг зарбдор учинчи йилини ҳам муносиб якунлаш учун барча резерв ва ички имкониятлардан самарали фойдаланмоқдалар. Шуниси диққатга сазоворки, чорвадорлар бу йилги қишлов учун 4 минг 283 тонна дағал хашак жамғариб қўйган эдилар. Айни кунларда жониворлар хушхўр ва тўйимли озуқалар билан парвариш қилинмоқда. Ана шу туфайли қорамолларнинг маҳсулдорлиги қишлов даврида ҳам пасаймаётир. Қишловни муваффақиятли ўтказиш ҳар бир ферма ишчи-хизматчисининг диққат-эътиборида турибди. Молбоқар ва соғувчилар ҳамкорликда меҳнат қилишмоқда. Асосийси, фермада социалистик мусобақа тўғри йўлга қўйилган. Суратларда: (чапдан) Раъно Йўлдошева фермадаги тажрибали, илғор сут соғувчилардан саналади. У доимо ҳамкасблари ўртасидаги ўзаро мусобақада ғолиблик қилиб келмоқда. Қишли-қировли кунларда ҳам у ўз қарамоғидаги соғин сигирларнинг ҳар биридан кунига 8—9 килограммдан сут соғиб олаётир; озуқа тайёрлаш цехида иш қизғин; чорвадорлар қўлга киритаётган ютуқларда механизатор Зокир Орипровнинг ҳам катта ҳиссаси бор.

А. Зуфаров фотолари.

ҚАЙТА ҚУРИШ, ЯНГИЧА ИШЛАШ ЙЎЛИДАН

САНОАТ КОРХОНАЛАРИДА

95 миллион сўмлик

ЯНГИЙЎЛ районининг саноат корхоналарида кўплаб миқдорда халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқарилмоқда. Юбилей йилида 95 миллион сўмликка яқин шундай товарлар тайёрланди. Бу ўтган йиллардагига қараганда анча кўпдир.

Биргина консерва заводи ишчи-хизматчилари савдо тармоқларига 85 миллион шартли банка турли хил консервалар етказиб бердилар. Вино заводи коллективи эса мева ва узум шарбати ишлаб чиқаришни кўпайтирмоқда. 1987 йилда улар қарийб 13 миллион шартли бутилка шарбат ишлаб чиқариб, белгиланган планни икки баравар ошириб бажардилар.

Кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқариш луб, пахта тозалаш, тажриба-механика, темир-бетон буюмлари заводларида ҳам кўпаймоқда.

А. НОСИРОВА.

ҲАРАКАТ МУНТАЗАМ БЎЛМОҚДА

ПОЙТАХТ марказидаги «Пахтакор» автостанцияси коллективи йўловчиларга хизмат кўрсатишда янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ самарали натижаларга эриша бошлади. Бу ерда ҳар куни 220 дан ортиқ автобус турли маршрутларда йўлга чиқиб, 220 мингдан ортиқ йўловчининг узоғини яқин қилмоқда. Автобусларнинг ҳаракат мунтазамлиги пландаги 93,5 ўрнига 95—96 процентни ташкил этяпти.

Ҳайдовчилардан Минг-вали Мадалиев, Шавкат Холмуҳамедов ва Рихсивой Фаттоҳовлар кунлик пассажир ташиш нормаларини 120—130 процентдан адо этмоқдалар.

М. ҚОСИМОВА.

● ХАСАН СОБИРОВ бир неча йилдан бери Тошкент тепловоз ремонти заводи 2-механика цехининг Ахмад Ахмаджонов етакчилигидаги комсомол-ёшлар бригадасида меҳнат қилади. Суратда: Х. Собиров иш устида. У шу кунларда Ленин комсомолининг 70 йиллик юбилейини меҳнатда катта ютуқлар билан кутиб олиш учун зарбдорчасига ишламоқда.

Е. БОТИРОВ фотоси.

● МИРЖАМОЛ Авазов Тошкент чинни заводининг қўпи гул рассомларидан. Корхонада меҳнат қилаётганига ўн йилдан ошди. Бир неча йилдан бери ўзи каби серғайрат ёшлардан ташкил топган комсомол-ёшлар бригадасига еткачилик қилиб келади. У шу кунларда Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олиш учун астойдил ишламоқда.

У. ШАРИПОВ фотоси.

● САРДОР Аликперов ўрта мактабни битирибоқ «Матбуот» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 4-босмахонасига ишга келган эди. Шунга ҳам мана 17 йилдан ошди. Ўтган йиллар ичида ўз касбини пухта ўзлаштириб малакали мутахассис бўлиб етишди. Тажрибали ишчи XII беш йилликнинг III йилини ҳам муваффақиятли бошлади. У Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини муносиб совғалар билан кутиб олмоқда.

Т. КАРИМОВ фотоси.

• ОЛИЙ ТАЪЛИМ: ИСЛОҲОТ ҚИРРАЛАРИ

Олий ўқув юрти хўжалик ҳисобига ўтмоқда

ТОШКЕНТ автомобиль транспорти ва йўллар институтининг олимлари ишлаб чиққан қувурларнинг занглашга чидамли янги қопламаси одатдагидан тўрт баравар арзонга тушади. Чирчиқдаги «Электрохимпром» бирлашмасининг капролактам ишлаб чиқариш чиқиндиларидан тайёрланган бу қоплама чет мамлакатлардан келтириладиган камёб гидроизоляциянинг ўрнига ишлатилади. Ирригация тармоқларини ётқизишда бу янгиликни қўлланиш туфайли «Узсантехгазмонтаж» тресты бир йилда салкам ярим миллион сўм маблағ тежади.

Ана шу самарали қопламага эҳтиёж жуда катта. Кўпгина корхоналар ва ташкилотлардан, жумладан, бошқа республикалардан ана шу қопламага буюртмалар тушмоқда. Лекин...

— Биз лабораториямизнинг бутун тадқиқот фаолиятини, шу жумладан ишланмаларни жорий этишни ўз харажатларини ўзи қоплаш ва ўзини ўзи пул билан таъминлашга ўтказишга қарор берганимизда масаланинг ана шу «лекин»и тўғрисида жиддий бош қотирдик,— дейди институт умумий химия кафедрасининг мудири профессор Ш. Абдуллаев.— Ҳозирги вақтда илм-фанда, жумладан, олий ўқув юрти фанида ошкора нонормал вазият вужудга келди. Масалан, фақат бизнинг кафедрамиз олимларининг ишланмалари — бинокорлик материалларининг хоссаларини яхшилайдиган турли полимер қўшимчалар, пластификаторлар, химиявий ишлаб чиқаришдаги қимматли компонентларнинг ўрнида ишлатилувчи моддалар ва бошқа кўп ишланмалар халқ хўжалигининг турли тармоқларида қўлланилмоқда. Улардан олинаётган иқтисодий самара юз минглаб сўмни ташкил этмоқда. Аммо бундан бизга деярли ҳеч қандай наф йўқ: илм-фан билан ишлаб чиқариш ўртасидаги муносабатларнинг таркиб топган системасида хўжалик шартномалари асосида буюртмачилардан олинадиган пул мавзуни ишлаб чиқиш харажатларини қоплашга зўрға етади.

Шу тариқа анъанавий хўжалик шартномаси доиралари тадқиқотларнинг моддий-техника базасини замонавий талаблар асосида ривожлантириш имконини бермаяпти. Айни вақтда улар ишланмаларни жорий этиш кўламларини одатда бир корхона билан чекламоқда. Бундай аҳволдан қандай қилиб чиқиб олса бўлади?

Олимлар проблемани ҳал этишнинг ўзига хос йўлини топдилар. Институтнинг умумий химия кафедраси «Узсантехгазмонтаж» трестига занглашга қарши қопламалар ишлаб чиқарадиган цех ташкил этиш тўғрисида битим тузишни таклиф этди ва ўзи буюртмачи бўлди.

Қурувчилар бунга деярли рози бўлдилар. Тўғри, улар шартнома тузишдан аввал бу йил янгиликни кенг кўламда республиканинг кўпгина областларида синаб кўришни мўлжалламоқдалар. Ҳозирча Тошкент лак-бўёқ заводи бунинг учун зарур миқдорда гидроизолятор тайёрлаб беради.

Сўнгра, дастлабки аҳдлашувга мувофиқ, трест ўз территориясидан участка ажратиб беради ҳамда бу ишни маблағ билан таъминлашни ва қурилиш-монтаж ишларини бажаришни ўз зиммасига олади. «Узсантехгазмонтаж» тресты билан бир қаторда бўлажак цех маҳсулотини биринчи навбатда республика монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг қолган корхоналари олади. Цехда асосан институт ўқитувчилари ва студентлари ишлайдилар. Бу эса улар учун аъло даражадаги амалий мактаб бўлиб қолади. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, дастлабки 3—4 ой ичида олинган фойда трестнинг барча харажатларини қоплайди. Шундан кейин янги корхона бутунлай кафедра ихтиёрига ўтади.

— Институтга бундай цех нима учун зарур бўлиб қолди? — деган савол туғилади, дейди Шавкат Абдуллаевич. — Биз тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни сотиш билан бу маҳсулотга бўлган жуда катта эҳтиёжни қондиришга ёрдам берибгина қолмай, шу билан бирга доимий даромад манбаига эга бўламиз. Бу манба эса дастлабки даврда ўзимизни-ўзимиз пул билан таъминлашнинг негизи бўлиб қолади. Натижада биз турли идоралардан илтимос қилиб юрмай, зарур ускуна ва аппаратларни ўзимиз харид қилишимиз, илмий-тадқиқотларнинг энг муҳим, устун йўналишлари бўйича мувaққат илмий коллективлар ташкил этишимиз мумкин бўлади.

Мен «дастлабки даврда» деб бекор айтмадим, дейди олим. Чунки келгусида биз илмий ечимларни — кафедрада яратилган янги материаллар ва уларни ишлаб чиқиш технологияларини «товар маҳсулот»га айлантиришни мўлжаллаяпмиз. Биз тўла хўжалик ҳисобига ўтишнинг асосий йўли айни мана шундай бўлиши керак, деб ҳисоблаймиз. Бу йўлда ҳозирнинг ўзидаёқ дастлабки тадбирлар амалга оширилди — Тошкентдаги занглашга қарши қопламаларни саноат асосида ишлаб чиқаришни ўзлаштирмоқчи бўлган бир қанча корхоналар билан музокаралар олиб борилмоқда. Улар технологиядан фойдаланганлик учун тўланадиган ҳақ сифатида олий ўқув юртига ўзлари оладиган фойданинг бир қисмини ўтказадилар.

Масалага бундай ёндашув ҳар иккала томон учун нафлидир: олимлар энг самарали янгиликларни яратиш ва таклиф этишдан, корхона ходимлари эса улардан оқилона фойдаланишдан манфаатдордирлар, чунки бунинг учун улар ҳақни ўз ҳисобидан тўлайдилар. Янги хўжалик механизми доирасида ҳамкорликнинг самарадорлиги айни шундай мустаҳкам алоқалар билан белгиланади.

Л. СТРУННИКОВА,
К. СТЕЛЬМАШЕВ,
ЎзТАГ мухбирлари.

БУНЁДКОР

КАРИМЖОН Ҳамидов Наманган областининг Уйчи районидан. 1966 йил Тошкентда бўлган табиий офат ҳамма қатори унинг қалбини ҳам ларзага солди. Ўшанда эндигина ўрта мактабни тугатаётган йигит қўлига етуклик аттестатини олди-ю, комсомол йўлланмаси билан Тошкентга келди. Шундан бери қурувчилик касбини эъзозлаб келади.

«Главташкентстрой»нинг 12-тресты 49-қурилиш бошқармасида илғор бригадир Тўлқин Самиғов етакчилик қилаётган коллективда ишлаб пайвандчилик, монтажчилик касбларини пухта эгаллаб олди. Бунда унга тажрибали қурувчилар катта ёрдам беришди. Каримжон ўзининг тиришқоқлиги, меҳнатсеварлиги туфайли тезда коллектив ҳурматини қозонди. Армия сафида ўз йигитлик бурчини ўтаб юрганда ҳам ҳамкасблари билан хат ёзишиб турди. Мана шу аҳиллик туфайли яна қадрдон коллективи сафига қайтди. Пойтахтнинг В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройини бунёд этишда қатнашди. Кўплаб турар-жой бинолари, мактаблар, болалар боғчалари, медицина муассасалари қурилишига ҳисса қўшди. Самарали иши «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали билан тақдирланди.

Илғор бунёдкор Каримжон Ҳамидов шу кунларда Олмазор массивидаги турар-жой бинолари қурилишида ғайрат кўрсатмоқда. У ўз ҳаёт йўлидан мамнун.

Ҳ. ИНОҒОМОВ,
ишчи мухбир.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети меҳнаткашларнинг Набережние Челни шаҳри, Москва шаҳридаги Черемушки райони, Ленинград шаҳридаги Красногвардейская майдони номларини қайта тиклаш ва Москва шаҳридаги Л. И. Брежнев майдони номини бекор қилиш тўғрисидаги таклифларини қўллаб-қувватладилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг 1982 йил 18 ноябрдаги 1010-сонли қарорининг Набережние Челни шаҳри, Москва шаҳридаги Черемушки райони ва Ленинград шаҳридаги майдон номини ўзгартириш ҳамда Москва шаҳридаги янги майдонлардан бирига ном бериш қисмидаги 1,2-бандлари бекор қилинди.

● ҒАЛАБА РАЙОН АГРОСАНОАТ БИРЛАШМАСИДА

ҲОСИЛДОРЛИК ОТРЯДЛАРИ

ҒАЛАБА райони хўжаликларида айни кунларда кузги-қишки ишлар юзасидан белгиланган тадбирлар уюшқоқлик билан амалга оширилмоқда. Ҳозир барча колхоз-совхозларда далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариш қизғин. Бу йил агросаноат бирлашмаси хўжаликларда 17 та ҳосилдорлик отряди ташкил этди. Ана шу отрядларга етарли миқдорда техника ва ишчи кучи ажратилди. Улар қиш давомида фақат маҳаллий ўғит тайёрлаш билан шуғулланишади. Ҳозиргача район бўйича 100 минг тоннадан ортиқ гўнг жамғарилди.

Киров номли ҳамда «Победа» колхозларининг ҳосилдорлик отрядлари бу борада барчага ибрат бўлишяпти.

●

УЧ БОСҚИЧДА

АЙНИ кунларда районда техника ремонтига ҳам катта эътибор берилмоқда. Район агросаноат бирлашмаси қошидаги бу иш билан шуғулланувчи махсус группа аъзолари техника ремонтини колхоз-совхозларда уч босқичда ўтказишга қарор қилдилар. Биринчи навбатда экиш техникаси, ундан кейин терим машиналари ва охирида ҳайдов тракторлари мавсумга тайёрланади. Бу борада ҳам ҳар бир хўжаликда махсус ремонтчилар бригадалари ҳаракат қилмоқда. Ҳозиргача 450 дан зиёд экиш сеялкасининг 210 дан зиёди, 1800 боронанинг деярли ҳаммаси ремонтдан чиқарилди. Бир қатор машина ва механизмлар эса аллақачон тахт қилиб қўйилган.

Хўжаликлар ўртасида техника ремонтини қисқа фурсатда сифатли якунлаш бўйича мусобақа авж олдирилган. Бунда «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхози ремонтчилари пешқадамлик қилишяпти.

●

ЕР ТЕКИСЛАНМОҚДА

ҚИШНИНГ илиқ келиши деҳқонларга дала ишларини бажаришда қўл келяпти. Айни кунларда район хўжаликларида 70 дан ортиқ текислаш техникаси юксак унум билан ишлатилмоқда. Кунига 550 гектардан ортиқ ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланмоқда.

Бир неча йилдан буён бу тадбирни районда қиш даврида якунлаш бош масала қилиб қўйилган. Шунинг учун ҳам район агросаноат бирлашмасида бу ишга яна қўшимча техника ажратиш кўзда тутилмоқда.

Р. ЙЎЛЧИЕВА.

Область мукофоти лауреатлари

У ИШОНЧНИ ОҚЛАДИ

ЕРМЕК Совет Армияси сафида хизматни ўтаб қайтгач, колхознинг қурувчилар бригадасида ишлай бошлади. Ермек ўзининг ҳалол меҳнати билан тез орада коллектив ҳурматини қозонди. Бир-икки йилдан сўнг эса уни қурувчилар бригадага етакчи қилиб сайлашди. Ўз ишини сидқидилдан бажараётган бўлишига қарамай, ёшлигидан кенг далада меҳнат қилган Ермекни деҳқончилик ўзига тортади...

1984 йилнинг бошлари эди. Қурувчилар бригадири Е. Жамоловни колхоз правлениесига таклиф қилиб қолишди. У хўжаликнинг қолоқ бригадаларидан бирига бошлиқ қилиб тайинланди.

— Ишни бошлаб олишим анча қийин бўлди, — дейди Ермек. — Деҳқонлар билан тил топишиб олгунимча, қурилишни қўмсадим. Сабзавотчилик бригадасидан ўз ишимга қайтсаммикан, деган ўйга ҳам бордим. Бироқ, ишонч... одамлар ишончини оқлашдек масъулият бу фикримдан қайтарди.

Ермек тажрибали, кўп йиллардан буён ишлаб келаётган деҳқонлар билан бамаслаҳат иш олиб борди. Билмаганини сўраб, ўрганди. Аъзоларнинг бирини ака, бирини ука деди. Хуллас, бир мавсум мобайнида улар билан киришиб кетди.

Энди қандай муаммоли иш бўлмасин бригаданинг тажрибали сувчилари Жўлдос Тожибоев, Режеп Эшпўлатов, Тоғай Жуматовлар билан фикрлашиб олади. Шундай қилиб, ишлар юришиб кетди. Ермек бошчилик қилаётган бригада планини колхозда биринчилар қаторида бажара бошлади.

Шуни алоҳида айтиб ўтиш керакки, Е. Жамолов янгиликни қўллашдан чўчимади. Меҳнатни ташкил этишнинг пудрат усули ҳам дастлаб шу бригадада жорий этилди.

— Гапнинг очиғини айтганда кўплар унинг шартлари, қоида ва масъулиятини мавсум охиригача тушунмай юришди,— дейди бригадир. — Йил охирида планни ошириб бажарганлигимиз эвазига ҳар бир киши 2—2,5 минг сўмдан қўшимча ҳақ олди. Моддий манфаатдорлик ошгач, одамларда ишга бўлган муносабат ҳам тубдан ўзгариб кетди. Келгуси йилдан бошлаб коллектив пудратдан оилавий пудратга ўтдик. Мана уч йилдирки, пудратчиларимиз ўзларига бириктилган майдонлардан мўл ҳосил олишяпти.

Юбилей йилини муваффақиятли якунлаш учун эрта кўкламданоқ ишга киришган бригада аъзоларининг баҳорда кайфияти бузилди. Нега дейсизми? Ахир, озми-кўпми меҳнат қилиб, экин экишга тайёрлаб қўйилган 3 гектар майдонни Паркент каналидан тошган сув босиб кетди... Бу ҳам камлик қилгандай ёзда помидор энди авж олиб ривожлана бошлаган паллада экинни дўл урди.

Лекин деҳқонлар табиат келтирган қийинчиликларни бир жон, бир тан бўлиб енгдилар. Дўл остида қолган экин новдаларини кўриб айримлар ҳосил бермайди, дейишди. Бригада аъзолари эса экин парваришини кучайтирдилар. Ҳар бир туп ниҳол тагига гўнг солиб, икки-уч марта чопиқ қилиб чиқишди. Ермек шу пайтларда кеча-ю кундуз далада ҳамма ишга ўзи бош-қош бўлди.

Куз келиб, ғалвир сувдан кўтарилди... 25 гектар майдондаги помидордан кўнгилдагидек ҳосил олинди. Шу билан бирга 7 гектар ердаги карам, 2 гектар картадаги бодринг ва 12 гектар боғдан йиғиштириб олинган ҳосил ўз вақтида нес-нобуд қилмай давлатга топширилди. Йиллик сабзавот тайёрлаш планини бригада аъзолари 144 процентга бажардилар.

Камгап, камтар Ермекдан ўзи ҳақида гапириб беришини сўрадик, у эса муваффақиятга бригада аъзолари, оғир дамларда ундан маслаҳатларини аямаган ҳамкасбларининг меҳнати билан эришганликларини таъкидлади.

Дарҳақиқат, бригада етакчиси суҳбатимиз чоғида тилга олган Ихбор Тожибоева, Барчин Дуйсенова, Бибигул Эшпўлатовалар бошчилик қилаётган оилавий звеноларнинг аъзолари деҳқончилик учун оғир келган йилда ҳам яхши натижаларга эришдилар.

Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхозда бўлганимизда Ермек Жамоловни юбилей йили мусобақаси ғолиби бўлганлиги ва Мева-сабзавот хўжалиги ходимларининг Усмон Юсупов номли мукофоти лауреати унвони билан табрикладик.

— Бу фақат менга эмас, бригадамизга берилган мукофот, — дейди Е. Жамолов — Ҳали олдимизда жуда катта вазифалар турибди. Мамлакат Озиқ-овқат программасининг бажарилишига ҳисса қўшиш, ишчи-хизматчилар дастурхонини ҳар хил сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш учун кўп иш қилишимиз керак. Ҳозир асосий диққат-эътиборни суғориладиган ерлар ҳосилдорлигини оширишга қаратаяпмиз.

Н. ТЕМИРОВ.

ЯНГИЛИК, САМАРА ВА МУАММОЛАР

ЧИРЧИҚ пойабзалчилари учун хўжалик ҳисоби янгилик эмас. Улар уни жорий қилганларига мана бир йилдан ошди. Шу қисқа вақт ичида корхонада кўп ўзгаришлар юз берди. Бугунги кунда янгича ишлаб чиқариш усулининг афзалликларини фабрика мисолида яққол кўриш мумкин. Ўтган йили шартнома мажбуриятларининг барча кўрсаткичлари муваффақиятли уддаланди. Меҳнат унумдорлиги эса олдинги йилдагига нисбатан 2,7 процент атрофида ўсди.

Ўтган йилдан бошлаб корхона бевосита савдо тармоқлари билан ҳамкорликда ишламоқда. Аҳоли эътиборидан қолган ёки мавсумий бўлмагани учун ўтмаётган оёқ кийимларини ишлаб чиқариш ўз вақтида тўхтатиляпти. Коллектив харидор талабини ҳисобга олиб, қисқа вақт ичида янги турдаги оёқ кийимларини ишлаб чиқаришни ўзлаштиришни асосий принцип қилиб олган. Бу тайёрланаётган маҳсулотларнинг харидоргирлигини оширяпти.

Илгари фабрикага қайтариб юборилган брак маҳсулот учун корхона фондидан жарима тўланарди. Ҳозир брак маҳсулотдан кўрилган зарар бевосита айбдорнинг ўзидан ундириб олиняпти. Бу ишнинг сифат кўрсаткичларига ижобий таъсир қилмоқда. Миқдор кетидан қувувчиларга нисбатан тўсиқ бўляпти. Натижада ўтган йили корхонага савдо тармоқларидан келаётган рекламациялар сони кескин камайди.

Бу ерда яна бир тадбир амалга оширилганлигини таъкидлаш керак. Кам малакали ишчилар билан кўп шуғулланилди, уларнинг маҳоратини оширишга эътибор кучайди. Янгича ишлашга ўтилгач ҳар бир цех ҳамда бригадага ишлаб чиқариш планлари ҳамда уни бажариш учун сарфланадиган хом ашё миқдори аниқ белгилаб берилди. Ҳар ким бажараётган иши учун масъулиятни чуқурроқ ҳис қиладиган, меҳнатига яраша ҳақ оладиган бўлди. Бундан ташқари, янги экспериментал участка ташкил қилинди. У ерда аёллар учун хона ичида кийиладиган юмшоқ шиппак тикиш ўзлаштирилди. Участкага малакали ишчилар ўтказилиб, контролсиз иш системаси жорий қилинди. Янги маҳсулотдан яхшигина даромад олинмоқда. Фойда олиш плани ҳам ортиғи билан бажарилмоқда.

Пойабзалчилар неча йиллардан бери биринчи маротаба тармоқ министрлиги корхоналариаро ўтказилаётган социалистик мусобақада ғолиб чиқишди. Юбилейолди меҳнат беллашувида яхши натижаларга эришган корхонага Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми, касаба союзлари республика Совети ҳамда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилди.

— Ойлик иш ҳақимиз ўтган йиллардагига нисбатан 10—16 сўмга кўпайди, — дейди 2-цех мастери Надежда Бородина. — Пойабзалчиларимизнинг ишга бўлган муносабати тубдан ўзгарган. Брак учун коллектив бўлиб жавоб берамиз. Шунинг учун ҳам ишчилар бир-бирларидан ишга масъулият билан ёндашишни талаб қилишаяпти. Анча сифатли маҳсулот ишлаб чиқара бошладик. Яна бир қувончли воқеа шуки, корхонамизда инсон омилига катта эътибор берила бошланди.

Иккинчи цехда поток линияларининг шундай ёнгинасида атрофини нақшли темир панжара билан ўраб, юмшоқ креслолар, журнал столлари қўйилиб,

ТЎЛА ХЎЖАЛИК ҲИСОБИ ШАРОИТЛАРИДА

шинамгина дам олиш жойи қилинган. Цехга кираверишда эса слесарларнинг эски асбоб-ускуналари ётадиган ташландиқ хона бор эди. У ҳам бўшатилиб ремонт қилинди. Стол-стуллар билан жиҳозланиб, ошхонага боришни истамаган ишчилар учун тушлик қилиш, дам олиш хонасига айлантирилди. 3-цехда ҳам шундай хоналардан бири ремонтдан чиқарилиб, кийим алмаштириладиган жой қилинди. Душхоналар тартибга келтирилди.

Умуман корхонада илгари маиший шароитлар ниҳоятда ночор аҳволда эди. Ҳовлидаги маиший бино, ҳатто ташқаридаги қўш залли клуб ҳам ачинарли аҳволга келиб қолган эди. Ишлаб чиқариш жонланиб, даромад орта бошлагач, бу соҳада ҳам катта ишлар бошлаб юборилди.

Маиший бинода сауна, дам олиш хонаси ташкил қилинди. Ҳозир ишчилар бу қулайликлардан бажонудил фойдаланишяпти. Клуб ҳам ремонт қилингач анча шинам бўлиб қолди.

— Клубимиз бундан олти ой бурун ҳам қаровсиз ҳолда эди. Уни ремонт қилишга 75 минг сўмлик маблағ сарфладик, — дейди корхона партия ташкилоти секретари С. Усмонов. — Эришган муваффақиятларимизнинг ҳаммаси хўжалик ҳисоби туфайли. Янги иш методининг афзаллиги шундаки, у ўрта, қуйи бўғин кадрлари зиммасига ҳам баробар масъулият юклаяпти. Натижада ишлаб чиқаришда силжиш юзага келди. Меҳнат шароитларимизни ҳам анча яхшилаш имкони кенгайди.

Ҳақиқатда ҳам корхонадаги бу ўзгаришлар катта ишнинг бошланиши, холос. Фабрикада ҳали ечимини кутаётган муаммолар оз эмас. Жумладан, оёқ кийим таг чармининг тез кўчиб кетиши Чирчиқ пойабзалчилари маҳсулоти учун ҳам характерли «хусусият»лардан бири. Корхонанинг химия цехида елим тайёрлаш ва сақлаш учун нормал шароит йўқ. Бевосита ишлаб чиқариш шароитларининг ноқулайлиги туфайли юзага келаётган бу нуқсонни бартараф қилиш учун 500 минг сўмлик маблағ керак бўлади. Шундай бўлгани ҳолда бу йил ишлаб чиқаришни ривожлантириш фондига бор-йўғи 99 минг сўмгина маблағ ажратилди. Умуман корхонага олинаётган фойданинг 43 процентигина қолдирилмоқда. Ваҳоланки, фабрикада ишлаб чиқаришни такомиллаштириш учун ҳам катта ҳажмдаги ишларни амалга ошириш керак бўлади. Корхонанинг асосий корпуси ҳам реконструкцияга муҳтож. Ишлаб чиқариш жиҳозлари эса маънавий эскирган. Тўғри, ўтган йилда 65 минг сўм сарфланиб баъзи бир янги машина-механизмлар харид қилинди. Лекин бу йилига 2,5 миллион жуфтдан ортиқ пойабзал ишлаб чиқарадиган корхона эҳтиёжлари учун жуда кам.

Болалар оёқ кийими ишлаб чиқариш сермеҳнат иш. Уларнинг улгуржи нархи эса таннархидан паст белгиланади. Шунинг учун корхонага ҳар йили давлат бюджетидан 2 миллион сўм дотация берилади. Маблағ корхона ҳисобига йил давомида ойма-ой ўтказилиб келинади. Баъзан унинг вақтида ажратилмаслиги натижасида фабрика таъминотчилар билан ўз вақтида ҳисоблаша олмай қолади. Натижада жарималар ҳисобига яна зарар кўрилади.

Корхонада хўжалик ҳисобининг айрим асосий принципларини жорий қилишда ҳам оқсашга йўл қўйиляпти. Жумладан, бу йилдан бошлаб ишчиларга ҳақ тўлашнинг янги тариф ставкасига ўтиш керак эди. Иш ўринлари эса шу пайтгача тўлиқ аттестация қилиб бўлинмади. Натижада бир йилдан бери хўжалик ҳисобида ишлаб, анча тажриба орттирилган фабрикада меҳнатга ҳақ тўлашнинг янги усулига ўтиш яна уч ойга кечикаяпти. Корхона раҳбарлари иш ўринлари аттестациясини тезроқ туғаллаш учун барча чораларни кўришлари керак.

М. ҚОСИМОВА.

Пропагандистлар ҳақида ҳикоялар

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚИЗИҚИШИГА МОСЛАБ

Катта экономист бўлиб ишлаётган Фаина Борисовна цехлардан тушган нарядларни текшираётиб, айрим бригадаларда иш куни кўпайиб кетганлигини сезди. Қўшиб ёзишдимикин. Унинг хаёлидан шу фикр йилт этиб ўтди. Дарров бригадирни ахтариб топди.

— Қани, мундоқ ўтирчи, — таклиф қилди экономист бригадирга. — мени нима учун иш кунини қўшиб ёзганинг қизиқтиряпти. Ахир, бу жиноят эканлигини биласанми?

— Нима қилай, товуқбоқарлар ишдан кетиб қоляпти, маош кам, бироз кўпайсин деб...

— Сени цехда ишни бундай ташкил қилишингда мен ҳам кетиб қолардим. Аллақачон бригада пудратига ўтиш керак, деб кўп айтганман. Ойлик шунда кўпаяди. Хуллас, гап бундай, сенинг бу қилмишингни маъмурият йиғилишида муҳокама қиламиз. Жазосиз қоламан, деб ўйлама. Навбатдаги иқтисодий ўқувда эса пудратни жорий қилиш масалаларини ўрганамиз.

Маъмурият йиғилишида бошқа айрим бригадаларда ҳам иш кунини қўшиб ёзиш ҳоллари борлиги аниқланди. Айбдорларга нисбатан кескин чоралар кўрилди.

— Цехларимизни мумкин қадар коллектив пудрати асосида ишлашга ўтказишимиз зарур,— деган эди ўшанда Фаина Борисовна Ишимбоева.— Ахир, коллектив пудрат бу коллектив меҳнат, коллектив маош, коллектив бошқариш демакдир.

Айтилган гаплар ҳавога учиб кетмади. Бирлашмадаги янгиликка ўч, ташаббускор кишиларнинг намунаси билан кўпгина цехлар илғор усулда ишлай бошлади.

Бугунги кунда Фаина Борисовна пропагандистлик қилаётган иқтисодий таълим мактабида ўрта бўғин раҳбар кадрларидан 20 киши ўқияпти. Буларнинг ҳаммаси бригада бошлиқлари. Ана шу бригадалардан 12 тасида иш хўжалик ҳисоби асосида ташкил этилган. Кадрлар қўнимсизлиги бутунлай тугатилди. Ҳозирги пайтда бирлашмага ишга кириш учун навбатга туришга тўғри келаяпти.

Ўқув йили якунлангач тингловчилар билими синовдан ўтказилди. Корхонада эса танаффус қилишни лозим топишмади. Тўғрироғи, иқтисодий таълим мактабининг тингловчилари шуни талаб қилишди.

— Ўқиш, изланишда сира танаффус бўлиши мумкин эмас,— дейди Фаина Борисовна.— Ахир ўзингиз ўйлаб кўринг яқинда бўлиб ўтган КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми иқтисодий ривожланиш йўлларини кўрсатиб берди. Наҳотки Пленум материалларини ўрганиш, муҳокама қилиш учун янги ўқув йилини кутиб ўтириш лозим бўлса? Ҳар ойда икки марта машғулотлар ўтказишни канда қилмаймиз.

Бирлашма ҳаётида кейинги йилларда катта ўзгаришлар рўй бермоқда. Ишлаб чиқариш қувватлари қарийб икки баравар ошди. Социал, маданий-маиший соҳаларда кўп иш қилинмоқда. Иқтисодий кўрсаткичларнинг кескин ўсиши кўзга ташланяпти.

Бунда иқтисодий таълим сифати ва самарадорлигининг ошганлиги ҳам ўз таъсирини кўрсатмоқда. Пропагандист Ф. Б. Ишимбоева ҳамиша «Ўқув сифати — муваффақият калити» дейди. Унинг назарида кишилар онгини шакллантиришда, уларни долзарб вазифаларни бажаришга йўналтиришда, ижодий активликни ва ташаббускорликни ўстиришда ҳамда тарбия ишида иқтисодий ўқувнинг аҳамияти катта. Аслида ҳам шундай. Аниқ мақсадни кўзлаш, тингловчиларни муайян билим, назария, методика билан қуроллантириб, ҳар бир ишга хўжайинлик кўзи билан қараш ҳиссини шакллантириш машғулотларнинг асосий вазифаси деб белгиланган. Қуруқ насиҳатбозлик меъдага тегади, кишилар ихлосини қайтаради. Шу боисдан Фаина Борисовна машғулотларни ранг-баранг, жонли ўтказишга, хилма-хил формалардан фойдаланишга ҳаракат қилади. Проблемали масалаларни ҳал этишда тингловчиларга мурожаат қилади. Машғулот давомида турли хил вазиятларни вужудга келтириб, тингловчилар активлигини оширади. Шу йўл билан одамлар қалбига йўл топа олади.

Паррандабоқарлар Ф. Б. Ишимбоевани кишилар ташвиши ва эҳтиёжи, ғам ва қувончларини яхши тушунади, дейишади. У қарийб йигирма беш йилдан бери партия қарорларини, меҳнатни ташкил этишнинг прогрессив формаларини тарғиб қилади. Бу унинг меҳнат стажидан атиги беш йил кам. Суҳбатга мойиллик, одамлар билан тил топа билиш — Фаина Борисовнага хос хусусиятлардир.

Партия бугунги кунда идеология кадрларидан одамлар билан ишлашда расмиятчилик ва бюрократликдан ҳоли томонга юз буришни, мумкин даражада конкретлик билан иш тутишни талаб қилмоқда. Фаина Борисовна машғулотларни кўпроқ диалоглар асосида қуради.

Кўрсатмалар бўйича ишлаш ижодийликни бўғиб қўйиши мумкин. Ижодийлик йўқ ерда соғлом фикр, ишбилармонлик муҳити ҳам йўқ деяверинг. Агар машғулотларда ўзаро тортишувлар, амалийлик руҳи бўлмаганида, балки корхонадаги кўпгина муаммолар юзага қалқиб чиқмасмиди. Ахир машғулот жараёнида ўртага ташланган, маъмурият, партия ва касаба союз ташкилотлари эътиборига ҳавола қилинган муаммоларнинг кўплари ижобий ҳал қилинди-ку. Шундай бўлсада ҳали камчиликлар кўп. Бирлашма учун озуқа цехи зарур. Социал масалаларда оқсаш сезиляпти. Ҳали барча бригадалар пудрат усулига ўтгани йўқ. Булар иқтисодий таълим мактаби тингловчилари ҳозирги кунда ўртага қўяётган муаммолардир.

Фаина Борисовна машғулотларни ўтишда кўпроқ маҳаллий фактларга суянади. У ёки бу бригаданинг иқтисодий аҳволини чуқур таҳлил қилиб беради. Шундан сўнг ҳамма айни шу бригада қандай қилса, кўрсаткичларини яхшилаши мумкинлиги тўғрисида ўз фикр-мулоҳазаларини билдира бошлайди. Масалан, навбатдаги машғулотларнинг бири учун Ф. Ишимбоева мустақил равишда «Паррандачилик ишлаб чиқаришини интенсивлаш» темасини тайёрлади, назарий адабиётларни ўқиди, корхона иқтисодий кўрсаткичларини қиёслаб чиқди. Сўнг мунозара бошланди. Кимдир ишчилар малакаси етишмаслигини сабаб қилиб кўрсатди, кимдир жиҳозларнинг ишдан чиқиб туришини. Охирида фикр-мулоҳазаларга хулоса ясалди: сифат ва суръатга тўсиқ бўлаётган нарса бригадага қарашли цехдаги жиҳозларнинг маънавий эскириб қолганлиги экан. Демак шошилинч реконструкция зарур.

Камчиликнинг-ку илдизи очиб ташланди, аммо амалий ишга киришиш қийин бўлмоқда. Замонавий жиҳозлар йўқ. Улар қачон келади, ҳали номаълум. Фаина Борисовнани шу нарса ташвишга солмоқда.

Бирлашма барпо бўлганига йигирма йил тўлмоқда. Шу муддат мобайнида корхонада баъзи ўзгаришлар содир бўлди, Лекин бу ўзгаришлар хизмат кўрсатиш соҳаларини четлаб ўтди. Электр, слесарлик хизматлари ўз тараққиётидан йигирма йил ортда қолиб кетди. Бундай ҳолни бутун республика паррандачилик саноатида кузатиш мумкин. Шунинг учун ҳам пропагандист Ф. Б. Ишимбоева маъмурият, партия, касаба союз ташкилотлари олдига сурункасига бу масалани қўйиб келмоқда.

Ш. ТАЛАЕВ,
Оржоникидзе районидаги Ильич номли паррандачилик ишлаб чиқариш бирлашмаси.

МОҲИР ОПЕРАТОР

● ҲУРМАТ Белгиси ордени нишондори Николай Агеевни Тошкент қоғоз комбинатида яхши билишади. У 23 йилдан бери қоғоз қирқиш машинасида операторлик қилиб келмоқда. Суратда меҳнати муносиб тақдирланган малакали ишчи Н. Агеевни кўриб турибсиз.

Э. ЗОҲИДОВ фотоси.

ИНСОН ОМИЛИГА ЭЪТИБОР

СИЛЖИШ

Тўйтепа маккажўхори донини саралаш заводига районлардан келаётган макка дони дастлаб лаборантлар текширувидан ўтади. Катта лаборант Надежда Бучковская раҳбарлигидаги 8 кишидан иборат лаборатория ходимлари маҳсулот сортига синчковлик билан баҳо берадилар. Бу борада Фотима Ҳожимуродова, Галина Юн, Румия Гималдиновалар бой тажрибага эга.

Қабул қилиб олинган ҳосил маккажўхори цехига келтирилади. Бу цехда ҳам иш уч сменада олиб бориляпти. Хар сменада 17 киши ишламоқда. Мазкур группаларга Евгений Ким, Сотиболди Эшонов, Саидғани Ғуломовлар бош-қош бўлишяпти. Асосий жараён шу цехда бажарилади. Дон сўтадан ажратилади. Шуни таъкидлаш кераки, цехда сўтани ажратувчи элакдан фойдаланилаётганига ўн йилдан ошди. Илгари уруғлик дон 6 хил сортга ажраларди. Бу ҳол уруғликни вагонларда жўнатишда қийинчиликлар туғдирарди. Негаки битта вагонга камида 3—4 хил сортли уруғлик жойлаштиришга мажбур бўлинарди. Вагон манзилга етиб боргунича, сортлар бир бирига аралашиб кетарди.

Ўтган йилги мавсумда бу дилхираликка чек қўйилди. Эски элаклар ўрнига иккита «ЭСВУ-5» маркали янги элаклар ўрнатилди. Эндиликда уруғлик учун жами 4 хил сортли маҳсулот ғайёрланади. Шундай қилиб, ҳар битта вагонга фақат бир хил сортли уруғлик жойлаштириш имкони юзага келди. Демак маҳсулот сифатида силжиш рўй берди. Янги мосламанинг қуввати ҳам юқори. У соатига 5 тонна донни сўтадан ажратиши мумкин. Шу тариқа цехда ишлар юришди. Ҳозир ҳар сменада 30 тонна дон ажратилмоқда.

Завод раҳбарлари инсон омилига эътиборни биринчи даражали вазифа деб биладилар. Шунинг учун ҳам яқинда корхонада ишчи-хизматчилар учун физиотерапия кабинети иш бошлади. Ишчиларни иссиқ таомлар билан таъминлаш учун социал-маиший тадбирлар фондидан етти минг сўм ажратилди.

Корхонада катта ҳажмдаги реконструкция ишлари бошлаб юборилди. Жумладан, дам олиш хонаси, душхона, замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган лаборатория ва бошқа шу каби муҳим объектлар қурилиши бошланди. 6—7-омборларда эса янги транспортер қуриляпти. Бу маҳсулотларни юклаш, туширишда қўл меҳнатини анча камайтиради.

Умуман завод ишида олға силжиш сезиляпти. Бу албатта, қайта қуриш поғонасидаги дастлабки одимлардир.

С. ҚУРБОНҚУЛОВ,
Ўрта Чирчиқ райони.

ҚИРЛАР БАҒРИДАГИ БЎСТОН

ЯҚИН вақтларгача Паркент зонаси қир-адирлари бағрида барпо этилаётган янги «2-совхоз» номи лойиҳа смета ҳужжатларида шартли қайд қилинарди. 1978 йил ўрталаридан бошлаб «Ташкентводстрой» трестининг Ғазалкентдаги 4-кўчма колоннаси бу объектни амалда бунёд этишга киришди. Гидромелиораторлар ерларни ўзлаштиришди, қурувчилар эса бўлажак совхоз марказий посёлкасининг дастлабки иморатларини қура бошладилар. Шу аснода уй-жойлар, магазин, медпункт, мактаб каби социал-маиший объектлар қад кўтара бошлади.

Полизчилик-боғдорчилик маҳсулотлари етиштиришга ихтисослашган бу хўжаликка «Бўстон» агрошаҳарчаси номи берилди.

Совхоз ишчилари учун иморатларни Вали Кинжабоев бошлиқ комплекслашган қурувчилар бригадаси қуряпти.

Бригада ҳузурида бўлганимизда қурувчиларни долзарб меҳнат вахтасида учратдик. Ян Валерий бошлиқ монтажчилар звеноси боғча биносининг пастки қаватида эшик-ром ўрнатиш ишларини бошлаб юборган экан.

— Юбилей йилидан коллективимиз пудрат усулида меҳнат қила бошлади,— дейди В. Кинжабоев.— Бу эса объектларни фойдаланишга топшириш муддатини кескин камайтириш имконини берди. Агар шерикларимиз панд бермаганда йиллик планни етти ойда бажарган бўлардик.

Бўстон агрошаҳарчаси 1988 йилда янада чирой очади, қозонхона, клуб, чойхона, кўплаб турар-жойлар қурилади.

Б. ҚАҲҲОРОВ.

● *БИЗНИНГ КОНСУЛЬТАЦИЯ*

ТОМОРҚА ЕРЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ҚОИДАЛАРИ

АҲОЛИНИ озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўла таъминлаш вазифасини ҳал этишда гражданларнинг томорқа ер участкаларидан оқилона, тўғри ва самарали фойдаланиш муҳим роль ўйнайди. СССР Конституциясининг 13-моддасида таъкидланишича, гражданлар ёрдамчи хўжалик юритиш (шу жумладан мол ва парранда боқиш), боғдорчилик ва сабзавотчилик билан шуғулланиш учун, шунингдек якка тартибда уй-жой қуриш учун қонунда белгиланган тартибда бериладиган ер участкаларидан фойдаланишлари мумкин. Ушбу конституцион ҳуқуқдан тўла-тўкис, мақсадга мувофиқ фойдаланиш қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг муҳим омилларидан биридир.

Бу ҳуқуқ ва бурчларнинг энг муҳимлари Ўзбекистон ССР Ер кодексининг 20—40 моддаларида мустаҳкамланган. Чунончи, ер участкалари гражданларга томорқа хўжалигини юритиш учун, ўзларининг қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини қондириш учун берилади. Демак, гражданлар ўзларига берилган томорқа ерларидан фақат шу мақсад йўлида фойдаланишлари мумкин.

Ажратиб берилган ер участкаларидан рационал ва самарали фойдаланиш муҳим шартлардан биридир. Шу шартга мувофиқ томорқа ерларидан фойдаланувчи гражданлар уй-жой, ишлаб чиқариш, маданий-маиший ва бошқа мақсадларда иморат ҳамда иншоотлар қуриш, қишлоқ хўжалик экинлари экиш, мевали, манзарали ва бошқа хил дарахтлар ўтказиш, мелиорация ишлари олиб бориш, суғориш ҳуқуқларига эгадирлар.

Шуни унутмаслик керакки, ердан фойдаланувчи гражданлар ҳуқуқи давлат ва жамоат манфаатлари, шунингдек, ердан бошқа фойдаланувчиларнинг манфаатлари йўлида қонун билан чеклаб қўйилиши мумкин.

Санаб ўтилган ҳуқуқлар билан бир қаторда қонунчилик томорқа ер участкасидан фойдаланувчи гражданларга бир қатор мажбуриятларни ҳам юклайди. Жумладан, улар ердан оқилона ва самарали фойдаланишлари, уни эҳтиёт қилишлари, ўз участкаларида қўшниларининг манфаатларига хилоф ҳаракатлар қилмасликлари, тупроқни шамол ва сув эрозиясидан сақлашлари, ерларнинг шўрланиши, зах босиши, ифлосланишига йўл қўймасликлари, ўт бостириб юбормасликлари, ўғитлардан тўғри фойдаланишлари, қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ошириб боришлари керак. Бундан ташқари ердан меҳнат қилмай даромад олиш мақсадида фойдаланмасликлари шарт.

Томорқа ер участкаларини сотиш, гаровга қўйиш, васият қилиб қолдириш, ҳадя қилиш, ижарага бериш, ўзбошимчалик билан айирбошлаш қонун билан таъқиқланади. Бундай ғайриқонуний ҳаракатлар қилган гражданлар Ўзбекистон ССР қонунларида белгиланган тартибда жиноий ёки маъмурий жавобгарликка тортиладилар. Масалан, ерлардан хўжасизларча фойдаланганлик учун Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 191[1]-моддасининг учинчи қисмида ва Ўзбекистон ССР маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги кодекснинг 114-моддасида жавобгарлик масаласи кўрсатилган. Шунингдек, Ўзбекистон ССРнинг Ер тўғрисидаги кодексининг 201-моддасида таъкидланишича, ердан фойдаланиш қоидалари мунтазам бузиб келинган бўлса, у шу ер участкасини берган органнинг (колхоз правлениеси, совхоз маъмурияти) қарори билан қайтариб олиниши мумкин.

Бироқ, кўпгина совхозларнинг маъмурияти, колхоз правлениелари, жойлардаги партия ва совет органлари айниқса, қишлоқ Советлари ижроия комитетлари ўзларига берилган бу ҳуқуқ ва мажбуриятларга бефарқ қарамоқдалар. Бунинг натижасида томорқа ер участкаларидан фойдаланиш борасидаги қонун нормалари бузилмоқда. Таъқиқланган экин турлари экилмоқда. Ер участкалари қонунга хилоф равишда ажратиб берилмоқда. Гражданлар ихтиёрида ортиқча томорқа ерлари борлиги аниқланмоқда.

Бундай аҳвол Янгийўл ва Чиноз районларида, айниқса, кўп учрайди. Чунончи, Янгийўл районида 104,77 гектар ортиқча томорқа ер участкаси борлиги аниқланди. Ёки шу райондаги Ниёзбош қишлоқ Совети ва Ленин номли колхоз раҳбарларининг ўз вазифаларига совуққонлик билан қараганликлари натижасида колхоз территориясидаги 30 хонадонда томорқа ер участкаларига таъқиқланган экинлар экилганлиги фош этилди.

Маълумки, ер — қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг асоси, бизнинг мислсиз бойлигимиздир. Ер мамлакатимизда бутун халқ манфаати йўлида фойдаланилади. Ҳамма ерлардан, шу жумладан томорқа ерларидан оқилона ва самарали фойдаланиш умумхалқ аҳамиятига эга бўлган вазифадир.

М. УСМОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ институтининг аспиранти.

ТРЕСТ ҚОШИДА КЛУБ

● ЧИРЧИҚНИНГ Поликлиника кўчасида «Камалак» ўсмирлар клуби ташкил қилинди. Бу уй-жой хўжалиги тресги қошидаги марказий ўсмирлар клуби бўлиб, унда турли техник ва конструкторлик тўгараклари фаолият кўрсатмоқда. Вокал-чолғу ансамбллари тузилмоқда. Шунингдек, бу ерда миллий драма театри репетициялари ўтказилмоқда. Келгусида клуб базасида шаҳар миқёсидаги тадбирлар ўтказилиши кўзда тутилаяпти.

Э. РИЖИКОВА.

Хатлар «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» назоратида

ТЕКШИРИШЛАР, НАТИЖАЛАР, ЧОРАЛАР

Ўрта Чирчиқ район ички ишлар бўлимида участка инспектори бўлиб ишлар эдим. Шу даврда паррандачилик фабрикасида жамоат ишларида актив иштирок этдим. Район ички ишлар бўлимининг илтимосномаси, район ижроия комитетининг рухсати билан менга паррандачилик фабрикасига қарашли коттеждан беш хоналик квартира беришди. Кейинчалик, мени участка инспекторлигидан бошқа ишга ўтказишди. Шундан кейин паррандачилик фабрикаси маъмурияти мазкур квартирани бўшатиб беришимни талаб қилмоқда. Шу тўғрими?

М. ҚУЛБЕКОВ.

Халқ депутатлари Коммунистик район Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари А. Ўтамалиевдан олинган жавобда М. Қулбековнинг жанжалли уй-жой майдони ҳақидаги аризаси кўриб чиқилганлиги маълум қилинади. М. Қулбековга Ўрта Чирчиқ район ички ишлар бўлимининг участка инспектори сифатида Тошкент парранда гўшти ишлаб чиқариш бирлашмаси томонидан навбатдан ташқари квартира ажратилган эди. Бироқ, қарорни расмийлаштириш вақтида хизмат квартираларига кўчиб кириш талабларига риоя қилинмаган. Кўчиб кириш учун умуман ордер берилмаган. Фақат фабрика маъмурияти ҳамда касаба союз комитетининг қарорига биноан М. Қулбеков квартирага кўчиб кирган.

М. Қулбековнинг эгаллаб турган квартирасини хизмат квартиралари турига ўтказиш тўғрисида халқ депутатлари Ўрта Чирчиқ район Совети ижроия комитетининг қарори чиқарилмаган.

Шу сабабли Тошкент парранда гўшти ишлаб чиқариш бирлашмасининг раҳбарларига М. Қулбековга бошқа уй бермасдан туриб ҳозирги яшаб турган квартирасидан кўчиришга ҳаққи йўқлиги тушунтирилди.

* * *

Ажралиш ва мол-мулк бўлиб беришда Бўстонлиқ район халқ судига мурожаат қилган эдим. Негадир суд ҳайъати берган аризамни бир ёқлама кўриб, мол-мулкни ажратиб бермади. Шу масалани ҳал қилиб беришда жамоатчилик Советидан ёрдам сўрайман.

Э. НИШОНАЛИЕВ,
Чирчиқ шаҳар, Бўзсув кўчаси, 19-уй.

Э. Нишоналиевнинг жамоатчилик Совети қабулхонасига топширган шикоят-аризасини кўриб чиқиш учун Бўстонлиқ район прокурори Т. К. Комиловга юборилган эди. Олинган жавобдан маълум бўлишича, Э. Нишоналиев 1986 йилнинг 5 декабрида Бўстонлиқ район халқ судига ажралиш ва мол-мулкни бўлиб бериш ҳақида ариза берган. Суд унинг аризасини кўриб чиқиб 1987 йилнинг 23 мартигача хотини билан ярашиш учун муддат белгилаган. Лекин ана шу вақт ичида улар муросага келолмагани учун суд Э. Нишоналиевнинг аризасини кўриб чиқиб, хотини билан ўртасидаги никоҳни бекор қилган.

Гражданлик процессуал кодексининг 250-моддасининг учинчи бандига мувофиқ суд ҳайъати ажралиш ва мол-мулк масаласини бир вақтда кўрмай тўғри иш қилган. Шунинг учун Э. Нишоналиев тегишли ҳужжатлар билан мол-мулк даъвоси ҳақида район халқ судига янгидан ариза бериш ҳуқуқига эга эканлиги тушунтирилди.

✻

● ОҚҚЎРҒОН районидаги С. Сегизбоев номли совхозда илғор сут соғувчилар ҳақида гап борганда Елена Шабалованинг номини ҳурмат билан тилга олишади.

Еленанинг фермага ишга келганига эндигина тўрт йилдан ошди. Бироқ шу қисқа давр ичида ўз ишига пухталик билан ёндашган Елена ҳамкасблари ҳурматини қозонди. Қарамоғидаги 25 бош соғин сигирни қатъий рацион асосида парваришлаб, уларнинг ҳар биридан кунига 8—9 килограммдан сут соғиб олаётир.

Х. Аввалов фотоси.

✻

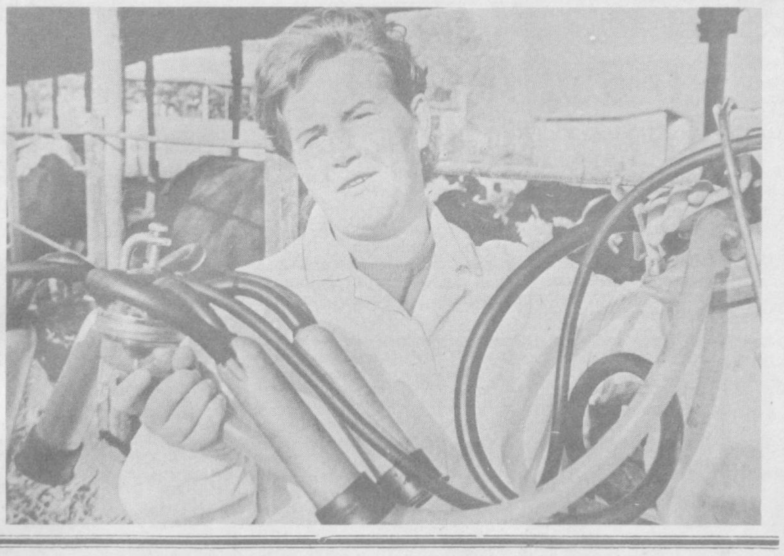

ДОСААФ: ҚАЙТА ҚУРИШ ЙЎЛИДАГИ ТЎСИҚЛАР

Жамият область ташкилотининг XV ҳисобот-сайлов конференциясидан

ДОСААФ область комитети раиси Ю. Утенковнинг ҳисобот докладида пойтахт область ДОСААФ жамияти ташкилотлари мамлакатимизда қайта қуриш йўлида олиб борилаётган ишларда актив иштирок этаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Ошкоралик, танқид ва ўз-ўзини танқид, демократияни чуқурлаштириш ДОСААФ район ташкилотлари ҳамда уларнинг бошланғич ташкилотлари кундалик ҳаётига кириб бормоқда. Улар областимиз меҳнаткашлари, ўқувчи-ёшларни мамлакатимиз мудофаа қудратини янада мустаҳкамлашга тўла жало этишни ўзларининг асосий вазифалари деб билмоқдалар. Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 70 йиллик юбилейи йилида кўпгина ДОСААФ коллективлари, спорт-техника клублари ҳамда автомактаблар бу соҳада яхши натижаларга эришдилар.

Масалан, Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ғазалкент тошни қайта ишлаш заводи, Тошкент районидаги Ильич номли колхоз, пойтахтимизнинг Киров районидаги 245-ўрта мактаб ДОСААФ бошланғич ташкилотлари ҳисобида кўпгина фойдали ишлар бор.

Аммо область ДОСААФ ташкилотидаги вазият ҳозирги давр талаби даражасида эмас. Бу эса ДОСААФ ташкилотлари фаолиятида кўпгина қийинчиликлар туғдирмоқда. Жумладан, ДОСААФ аъзоларини ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, айниқса, ёшларни армия хизматига тайёрлашда ҳозирча туб бурилиш ясалганича йўқ. Бунинг асосий сабаби: Оққўрғон, Ғалаба, Чиноз, Ўрта Чирчиқ, Октябрь, Ленин, Собир Раҳимов районлари, Ангрен шаҳри ДОСААФ ташкилотларининг кўпчилигида ёшлар билан ишлашга пировард натижалар бўйича эмас, балки ўтказилган тадбирлар сонига (процентига) қараб баҳо берилмоқда. Хўш, ушбу рақамлар ортида нималар содир бўлмоқда? Келинг, Собир Раҳимов районидаги ТошДУ ёки Октябрь районидаги ТошПИ коллективларини мисол қилиб олайлик. Мазкур ўқув муассасаларида ўзларини ҳарбий хизматдан олиб қочаётган талабалар ҳам йўқ эмас. Ҳозирги кунда уларнинг бир қисми олий ўқув юртидан ҳайдалиб, жиноий жавобгарликка тортилди.

ДОСААФ ташкилотларининг бир қанчасида ёшлар тарбиясига мутлақо эътибор берилмаяпти. Масалан, ўтган 1987 йилда «Узбекрезинотехника» ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳамда шаҳар автотранспорт корхонаси фаолият кўрсатмади. Ваҳоланки, армияга жўнатилаётган ёшларнинг кўпчилигини ана шу коллективлар ташкил этади. Худди шундай воқеани Киров районидаги «Технолог» бирлашмаси, Собир Раҳимов районидаги Агрегат заводи, Фрунзе районидаги «Ташкентстильмаш», Сергели районидаги 243-граждан авиацияси заводи ДОСААФ бошланғич ташкилотларида ҳам учратиш мумкин.

Шунингдек, мактабларда бошланғич ҳарбий тайёргарликка ҳам жуда кам эътибор берилмоқда. Масалан, Собир Раҳимов районидаги мактаб ўқувчиларининг мерганлик кўникмалари анча паст: уларнинг ярми зарур машқларни бажара олмадилар. Бунинг сабабларидан бири мактаб ўқув моддий базаларининг ёмон ҳолатдалигидадир. Киров районидаги текширилган 14 мактабдан бор-йўғи биттаси яхши баҳо олди. Бундай муҳит пойтахтимизнинг бошқа районларида ҳам юзага келган. Мавжуд 330 та ўқув муассасаларидан атиги 30 таси ўқув-моддий базаси билан тўлиқ таъминланган. Пойтахтимизда ёшлар билан машғулотлар ўтказиш учун 112 та мерганлик тири, 114 та спорт шаҳарчалари етишмайди.

Сўнгги вақтда кўпгина меҳнат ва ўқув коллективларида ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси ишини олиб боришда интернационалист-жангчилар актив иштирок этмоқдалар. Ҳисобот-сайлов кампанияси давомида уларнинг кўпчилиги ДОСААФ комитетлари составига сайландилар. Масалан, Паркент районида ўндан ортиқ собиқ интернационалист-жангчилар бошланғич ташкилотлар раислари бўлдилар.

ДОСААФнинг яна бир муҳим вазифаси халқ хўжалигига мутахассислар етказиб беришдан иборат. Бу иш областимизнинг барча ташкилотларида анча яхши олиб борилмоқда. Мутахассислар тайёрлаш бўйича план ҳам уддаланди. 1987 йил ДОСААФ ташкилотлари кўплаб мутахассис тайёрлади. Шу билан бир қаторда бу соҳада ҳам камчиликлар йўқ деб бўлмайди. Хизматга чақирилувчилар кўпчилигининг жисмоний тайёргарлиги ва рус тили бўйича билими анча паст. Ҳозиргача ўқитувчилар, ўқув-ишлаб чиқариш мастерлари тайёрлаш етарли даражада эмас. ДОСААФ мактаблари ўқув моддий базаси ташкил қилиш масаласи ҳамон ҳал этилгани йўқ.

Бекобод, Ангрен, Чирчиқ, Келес автомактаблари машғулотлар ўтказиш учун зарур хоналарга эга эмаслар. Замон талабларига жавоб берадиган автопарклар йўқ. Барча мактаблар автодромлар билан жиҳозланмаган. Деярли ҳамма мактабларда нормал маиший шароитлар яратилмаган. Ётоқхоналар йўқлиги сабабли кўпгина курсантлар хусусий квартираларда ижарада туришмоқда.

Икки йил давомида областимиз ДОСААФ ташкилотларида автомобиль ҳалокатлари сони камайгани йўқ. Бекобод, Келес автомактаблари, Коммунистик, Ўрта Чирчиқ, Собир Раҳимов спорт-техника клубларида ана шундай ҳоллар рўй берди.

Бошланғич ташкилотлар ДОСААФ ишининг асосидир. Айни кунларда областимизнинг кўпгина ўқув муассасалари, йирик саноат корхоналари қошида спорт-техника клублари очилди. Тошкент автомобиль йўллари институти, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, «Иргидромаш» заводи, Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси спорт-техника клублари иши мақтовга сазовор. Лекин турли сабабларга кўра 2512-, 143-автобазалар, «Технолог» ишлаб чиқариш бирлашмаси, ГосНИТИ, Чиноз қурилиш материаллари комбинати спорт-техника клублари фаолияти тўхтатилди. Ваҳоланки, шу даврга қадар улар анча самарали иш олиб борган эдилар.

Конференцияда Ўзбекистон ССР ДОСААФ Марказий комитети раиси, генерал-лейтенант А. М. Ҳожибоев, область партия комитетининг секретари Э. И. Фозиловлар сўзга чиқиб, ДОСААФ ишини янада ривожлантиришга халақит бераётган камчиликлар ҳамда муаммолар ҳақида тўхталиб ўтдилар.

Конференцияда СССР ДОСААФи X съезди ва Ўзбекистон ССР ДОСААФининг VII съездига делегатлар сайланди.

ДОСААФ область комитети янги составига сайлов бўлиб ўтди. Ташкилий пленум Ю. Утенковни ДОСААФ область комитети раиси этиб сайлади.

• *Илмий муассасаларда*

НАВЛАРДАН КЎНГЛИМИЗ ТЎЛМАЯПТИ

Маълумки, бу йил пахтачилик учун жуда оғир келди. Тадбиркорлик, чекилган машаққатлар зое кетмади. Ҳосил жуда мураккаб шароитларда етиштирилди. Уни ёғин-сочинли кунларга қолдирмай йиғиб-териб олиш йўлида қилинган меҳнат ҳам яхши самаралар берди.

Шу билан бирга бу йилги об-ҳаво барчамиз учун, жумладан ғўза селекцияси билан шуғулланувчи олимлар учун ҳам жиддий сабоқ бўлиши керак. Чунки йиллар давомида орзу қилиниб келинаётган тезпишар, вилтга чидамли, толаси пишиқ, сифатли ва серҳосил навлар яратиш муаммолари қанчалик тез ҳал этилса, пахтакорлар учун шунчалик қулай бўлади. Об-ҳаво инжиқликлари билан боғлиқ тўсиқларга ҳам камроқ дуч келинади.

Хўш, селекциячи олимлар, ана шу проблемани қай тарзда ҳал этяптилар? Уларнинг фаолиятларида қайта қуриш сезиляптими? Мухбиримиз З. Жўраева, Г. С. Зайцев номидаги ғўза уруғчилиги ва селекцияси илмий-тадқиқот институти директори, биология фанлари кандидати Абдусамад Эгамбердиевич ЭГАМБЕРДИЕВ билан ана шу борада суҳбатлашди.

Қайта қуриш борасида партия белгилаб берган вазифалар кўпгина илмий муассасалар қатори бизни ҳам имтиҳондан ўтказмоқда. Фаолиятимизга шу жиҳатдан ёндошадиган бўлсак, ишимиздаги сустлик ва ижодий йўналишимиздаги лоқайдликдан ҳамон холи бўлолмаётганлигимиз яққол кўзга ташланади. Синовдан ўтаётган пахта навлари кўп. Аниқроғи, бу йилги маълумотларга кўра ҳозир биз 9 мингга яқин навга эгамиз. Лекин улардан бор-йўғи 20 таси республикамиз далаларида экилмоқда, холос. Ана шу навларнинг генетик асоси деярли бир хил бўлганлиги учун бир навнинг иккинчи навдан ўзгачалиги, афзаллиги кам сезилмоқда. Бундай афзалликка эришиш йўлида селекционер олимларимизнинг ҳаммаси ҳам астойдил изланишлар олиб боряптилар, деб бўлмайди. Бир неча йиллар мобайнида пахтачилигимиз фахри бўлиб келган «Тошкент» навлари мексика ёввойи навини маданий навлар билан чатиштириш орқали олинган эди. У вилтга бардоши, эртапишарлиги, ҳосилдорлиги билан пахтакорларга манзур бўлгани маълум.

Келгуси йилдан бошлаб Тошкент, Наманган областларида районлаштиришга тавсия этилган С-6524 нави ҳам ўзига йўл очди. Истиқболли Л-77, ҳозирги пайтда синаш участкаларида кўрикдан ўтаётган С-9070 навларининг яхши натижалар бераётганлигини мамнуният билан қайд этиш мумкин. Кейинги йиллар ичида Қашқадарё областида яхши ҳосил бераётган «Қарши-7» ва «Қарши-8» ингичка толали навлари ҳақида илиқ фикрлар айтмоқдалар. Бу навлар толасининг II, III типга мансублиги, тезпишарлиги, бўйининг пастлиги деҳқонларга ёқиб қолди.

Шу билан бирга яратилган навларнинг айримларидан пахтакорлар кўнгли тўлмаяпти. Масалан, С-4880 нави кўп йиллар давомида қатор белгилари билан пахтачилик ривожига муносиб ҳисса бўлиб қўшилган. Аммо толасининг VI типга мансублиги кейинги пайтларда енгил саноатчилар талабини қондирмай қўйди. Шу туфайли келгуси йилдан бошлаб унинг ўрнига С-6524 навини экиш тавсия этилмоқда.

Кўриниб турибдики, навларни яхшилаш борасида ҳам қилган ишларимиз етарли эмас. Бунинг устига ҳозир талаб яна кучайди. Янги, ҳар томонлама мукаммал сифатли навларни тезкорлик билан яратиб бериш зарур бўлади.

Партия XXVII съезди селекционер-олимлар зиммасига қўйган талаблар, қайта қуриш борасидаги ҳозирги вазифаларимиздан келиб чиқиб институт фаолиятида бир мунча ўзгаришларга эришилди.

Биринчи навбатда ҳар бир лабораторияни бошқариш ишчан, лаёқатли, билимли кадрларга топширилди. Олиб борилаётган тадқиқотлар қайта кўриб чиқилиб, самара бермайдиганлари тўхтатиб қўйилди.

Гап ҳар соҳада қайта қуриш ҳақида борар экан, келгуси йилдан бошлаб хўжалик ҳисобида ишлашимизни айтмоқчиман. Хўжалик ҳисобига тўла ўтишимиз билан давлат бизни фақат институт учун ажратиб келинган умумий маблағнинг 30 проценти билангина таъминлайди, холос. Қолган 70 процентини ўзимиз яратамиз. Бу масъулиятни сезган ҳолда тадқиқотларнинг самарадорлигини кескин ошириш, уларнинг ишлаб чиқаришга албатта жорий этилишига эришиш йўлларини излаяпмиз.

ЎРМОН НЕЪМАТЛАРИ

ЧИРЧИҚ ўрмон хўжалиги коллективи мамлакат Озиқ-овқат программасини бажаришга баҳоли-қудрат ўз ҳиссаларини қўшмоқда. Ўтган йили эл дастурхонига 180 тонна мева, 6 тоннадан кўп ёнғоқ, 2,5 тонна дўлана, 4,5 тонна асал тортиқ қилинди.

Ўрмон хўжалигида кенг истеъмол моллари тайёрлаш ҳам йўлга қўйилган. Улар савдо тармоқларига озиқ-овқат маҳсулотлари соладиган турли идишлар, бошқа рўзғор буюмлари етказиб бермоқдалар. Коллектив йил давомида 105 минг сўмлик шундай буюмлар тайёрлади.

Ўрмончилар аҳолига мевали ва манзарали дарахт, гул кўчатлари ҳам етказиб беришаяпти. Сотиш учун 320 минг туп кўчат тайёрланди.

БИРИНЧИ ЎРИНДА — ИНСОН ОМИЛИ

КОЛХОЗИМИЗ миришкорлари мана иккинчи мавсумдирки, давлатга қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етказиб бериш, жумладан, пахта етиштириш планларини ортиғи билан бажариб келишмоқда. 1986 хўжалик йилида ҳам натижаларимиз чакки бўлгани йўқ. Йиллик план ортиғи билан бажарилиб пировард натижада колхозчиларнинг кунлик иш ҳақи 8 сўмданга, қўшимча иш ҳақи эса бир сўмига 1 сўм 45 тийинданга тўғри келди. 1987 йилги деҳқончиликнинг ўзига яраша қийинчилик ва ташвишлари бор. Баҳорнинг серёғин келганлиги туфайли кўпгина майдонлардаги уруғнинг униб чиқиши кечикиб кетди. Лекин, тажрибали, суяги меҳнатда қотган деҳқонларимиз бамаслаҳат иш тутиб, мавжуд 730 гектар майдонни қайта бузиб экиш ўрнига ишловга зўр беришди. Қайта бузиб экмаганлигимиз кузга келиб яхши самара берди. Пахта эрта пишиб етилиб, йиллик планимиз биринчилар қаторида уддаланди.

Шу ўринда коллективимиз аъзолари оғир келган йилда ғўза парваришини агротехника талаблари асосида олиб борганликларини алоҳида таъкидлаш керак. Ишлов давомида экинни ҳар йилдагидек минерал ўғитлар билан эмас, аксинча, кўпроқ маҳаллий ўғит—гўнг билан озиқлантиришга ҳаракат қилдик. Нега десангиз, тинимсиз ёққан ёмғирлар туфайли ер қотиб берч бўлиб кетди. Гўнг эса ерни юмшатади. Тадбиркор деҳқонларимиз қишдаёқ дала бошларига 4 минг тоннадан зиёд ўғит жамғариб қўйишган эди. Айни чилла даврида бу жуда асқотди. Экинга шарбат суви узлуксиз оқизиб турилди.

Яна шуни ҳам айтиш кераки, аввалгидек «буйруқбозлик»нинг йўқолиши деҳқонлар учун кўпгина имкониятлар беряпти. Жумладан, улар энди ўзларини бемалол ўз ерининг, даласининг хўжайини деб ҳис қилмоқдалар. Шунга яраша экиннинг, ернинг талабига қараб ишлов бериб, сув қўйишмоқда. Хуллас, деҳқонга билдирилган ишонч туфайли унинг ўз ишига бўлган масъулияти анча кучайди. РАПО мутахассислари эса деҳқонлар билан маслаҳатлашиб, амалий иш юритишмоқда.

Хўжалик раҳбари минбари

Астойдил, фидокорона қилинган меҳнатимиз самараси яққол кўриниб турипти. Колхозимиз миришкорлари пландаги 2250 тонна ўрнига 2421 тонна юқори сифатли пахта сотдилар. Кузнинг инжиқ келганлиги туфайли далаларда машиналарни унумли ишлатиш имконияти бўлмади. Лекин, шундай бўлса-да тажрибали механик-ҳайдовчилар етиштирилган ҳосилнинг 55 процентини ўз агрегатлари бункеридан тўкишди. Бунда механик-ҳайдовчилар Сулаймон Жўраев, Нишон Нодиров, Машраб Бойзоқов, Тўлаган Тошматовлар номини ҳурмат билан тилга оламиз. Уларнинг ҳар бири 80—100 тоннадан пахта териб тўкдилар.

Ютуқларимизнинг биринчи омили меҳнатни ташкил этишнинг илғор усули — коллектив пудратга катта эътибор бераётганимизда, иккинчиси хўжалигимизда бригадалар, механизаторлар, теримчилар ўртасидаги социалистик мусобақанинг яхши йўлга қўйилганлиги бўлди. Мусобақага ҳар беш кунда якун ясалиб, илғорлар моддий ва маънавий рағбатлантириб борилди.

Гапнинг очиғини айтганда, 1987 йилги деҳқон учун оғир келган шароит колхозчиларни яна бир бор қаттиқ синовдан ўтказди. Улар ҳар қандай шароитда ҳам ишни тўхтатишмади. Ёғин-сочинли кунларда ҳам колхозимизнинг 400 дан зиёд аҳолиси теримда уюшқоқлик билан қатнашиб, йиллик планнинг қарийб 1 проценти миқдорида пахта тайёрлашга эришдилар.

Ишни бошидан пухта ташкил қилган ва ер билан тиллаша оладиган миришкор Абдулла Азаматов етакчилик қилаётган бригада аъзолари ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил олди. Ҳабиба Жўраева, Абдурайим Шербўтаев, Мукамбар Норқулова бошлиқ бригадаларнинг аъзолари агар деҳқон астойдил меҳнат қилса ҳар қандай шароитда ҳам пахтадан кўнгилдагидек ҳосил етиштириш мумкинлигини исбот этишди.

Хўжалигимизда инсон омилига янада катта эътибор бериляпти. Терим давомида колхоз касаба союз комитети томонидан колхозчилар икки маҳал иссиқ овқат билан таъминланди. Механизаторларимизнинг хотиржам, кўнгли тўқ бўлиб ишлашлари учун уларнинг оилаларига озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб берилди.

Меҳнаткашлар учун барча шарт-шароитларни яратаётганлигимиз туфайли улар ўз далаларида унум билан, чин кўнгилдан ишладилар. Яқинда илгари шаҳарга ишлаш учун кетиб қолган 100 нафар колхозчи хўжаликка қайтиб келди. Бу колхозчиларнинг турмуш шароитлари яхшиланиб бораётганлиги, меҳнатига яраша моддий манфаатдорлиги ошаётганлиги, қолаверса, унумли меҳнатдан сўнг мароқли дам олиш учун имкониятлар борлиги эвазига албатта.

Хўжалигимизда социал, маданий, маиший муассасаларни барпо этиш ишлари қизитиб юборилган. Шу билан бирга бу йил хонадонларни газлаштириш ва телефон линиялари ўтказишни режалаганмиз. Бунинг учун барча имкониятларимиз бор. Энг асосийси колхозчиларимиз аҳил. Бир ёқадан бош чиқариб ҳалол, фидокорона меҳнат қилиб партия ва ҳукуматимиз олдимизга қўяётган вазифаларни шараф билан бажариб келишмоқда.

Б. ҲАСАНОВ,
Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхози раиси.

Халқаро ҳаёт

СЎНГГИ СОАТДА

● ПРАГА. Прагадаги Клемент Готвальд музейида очилган «Февраль ва ҳозирги замон» кўргазмаси музаффар февралнинг 40 йиллигига бағишланди. Кўргазманинг бешта бўлими 1945 йилдан ҳозирги кунгача бўлган даврни ўз ичига олган. Экспозицияда намойиш қилинган тарихий ҳужжатлар ва фотосуратлар Совет Армияси озод этган Чехословакиянинг урушдан кейинги дастлабки йиллари тўғрисида ҳикоя қилади, ЧССР меҳнатчилари реакция устидан қозонган февраль ғалабасининг катта аҳамиятини кўрсатади, мамлакатда социалистик қурилиш муваффақиятлари ҳақида тасаввур беради.

Кўргазма вақтида 1948 йилги февраль воқеаларининг қатнашчилари бўлган ветеранлар билан суҳбатлар ўтказилади, ҳужжатли фильмлар намойиш қилинади.

● ГААГА. Нидерландия транспорт ва сув хўжалиги министрлиги ҳозирги вақтда Голландия йўлларида барча ҳайдовчилар яқинни ёритадиган фараларни бутун кеча-кундуз мобайнида албатта ёқиб юришини кўзда тутувчи қонун лойиҳасини тайёрлаш билан машғул. Министр Нелли Смит-Круснинг фикрича, мазкур тадбир мамлакатда инсон ҳалокати билан тугайдиган йўл аварияларининг сонини камида беш процент қисқартира олади.

● САН-ФРАНЦИСКО. Калифорния Америкада аҳоли энг зич жойлашган штат бўлибгина қолмай, шу билан бирга энг саводсизлар штати ҳамдир. Калифорнияликлардан 3,1 миллион киши ўқиш ва ёзишни мутлақо билмайди. Автобус жадвалларини, дори солинган идиш устидаги ёзувни, банкдан келган счётни ва айниқса, газетанинг янги сонини ўқиш штат аҳолисининг олтидан бир қисми учун жуда мушкул ишдир.

«Сан-Франциско икзэминер»нинг фикрича, мактаблардаги таълим сифатининг кескин пасайиб кетиши бунинг асосий сабабидир. Ўрта мактабни битириб чиққанларнинг камида учдан бир қисми энг оддий арифметика амалларини ечиш ёки оддий текстларни ўқиш қобилиятига эга эмас. Калифорния компаниялари ўз ходимларининг саводини чиқариш учун йилига 30 миллион долларгача маблағ сарфламоқда.

● МАНАГУА. Ўтган якшанба куни сандиночилар халқ армиясининг жангчилари ёлланган сомосачилардан 25 кишини яксон қилдилар. Никарагуа мудофаа министрлиги душанба куни хабар қилганидек, асосий қуролли тўқнашувлар Хинотега департаментидаги Сан-Хосе-де-Бокай районида ва Нуэва Гинеа жанубий автоном округида содир бўлган. Бандитлар 3 январда жанубий автоном округнинг Рама шаҳри яқинидаги кичик посёлкага жиноий ҳужум қилиб, 5 кишини ўлдирганлар ва 6 кишини жароҳатлантирганлар. Буларнинг аксарияти болалар бўлган. Шу куниёқ бандитлардан қарийб 50 киши Эстели департаментида тамаки омборларини яксон қилишга уриниб, чоғроқ Арсеналес қишлоғига бостириб кирганлар. Аҳоли маҳаллий ўзинини ўзи мудофаа қилиш отряди билан бирга қишлоқ ҳимоясига отланиб, каллакесарлардан 4 кишини ер тишлатдилар. Ҳужум вақтида 2 милиционер ўлган, тинч гражданлардан 7 киши жароҳатланган, деб хабар қилинади маълумотномада.

● КОНАКРИ. Гвинеяда душанба куни сиёсий маҳбусларни афв этиш тўғрисидаги президент декрети эълон қилинди. Собиқ ҳарбийлардан полиция ва жандармерия хизматчиларидан 46 киши, шунингдек 21 нафар граждан қамоқдан озод қилинди. Озод қилинганлар орасида Гвинеянинг собиқ президенти Секу Туренинг ўғли ҳам бор. Маъмурий шахслар, деб таъкидланади декретда, ўзлари туғилиб ўсган жойда яшашлари керак. Улар фақат маъмурларнинг рухсати билангина мамлакат территорияси бўйлаб кўчиб юришлари, шунингдек Гвинеядан ташқарига чиқишлари мумкин.

(ТАСС, 5 январь).

БОСМАЧИЛАР ТАСЛИМ БЎЛИШДИ

КОБУЛ, 5 январь. (ТАСС). Афғонистоннинг Пактия вилоятининг маркази Гардез шаҳридан юк ортган навбатдаги колонна Хостга келиши билан округ аҳолисининг озиқ-овқат маҳсулотлари ва кундалик зарур молларга эҳтиёжи тўла таъминланди. Шу кунгача, деб хабар беради БАХТАР агентлиги, Хостга саккиз минг тонна давлат юки, шунингдек юзлаб тонна хусусий юклар келтирилди. Яқин вақт ичида Гардез-Хост йўли орқали яна 16 минг тонна озиқ-овқат маҳсулотлари, ёнилғи ва бошқа товарлар келтирилади.

Парвон вилоятида ҳаракат қилган яна бир қуролли тўда халқ ҳокимияти томонига ўтди. Ўтган ҳафта давомида ҳаммаси бўлиб олтита оппозициячи тўда қуролини ташлади, деб хабар қилди агентлик. Таслим бўлишни истамаган учта тўдани Афғонистон хавфсизлик кучлари қириб ташлади. Етти кун ичида Покистон билан Эрондан 250 нафардан кўпроқ собиқ қочоқлар ватанига қайтиб келди. Бу жараён давом этмоқда. Масалан, душанба куни Покистондан 35 киши Нангархар вилоятига қайтиб келди.

МЕДИЦИНА РИВОЖЛАНМОҚДА

ГАВАНА, 5 январь. (ТАСС). Ўтган душанбадаёқ 23 яшар Роса Серрано Падилья касалхонадаги палатасида журналистларни қабул қила олди. «Ўзимни яхши ҳис қиляпман, — деди у жилмайиб. Якшанба куни Камагуэй шаҳридаги касалхонада ана шу кубалик қизнинг буйраги муваффақиятли операция қилинди. Бу Кубада буйракни кўчириб ўтказиш бўйича қилинган мингинчи операциядир.

Бемор сурункали буйрак касаллиги билан оғрир эди. Бир қанча вақтдан сўнг бу касаллик орган тўқималарининг мутлақо ишламай қолишига олиб келиши мумкин эди. Росани операция қилган врачлар кеча айтганларидек, унинг соғлиғи энди хатардан халос бўлди.

Ички органларни кўчириб ўтказиш операциялари — Куба медицина фанида жадал ва муваффақиятли ривожланаётган йўналишлардан биридир. Донор юраги кўчириб ўтказилган кубаликлардан 10 киши бир йилдан ортиқ вақтдақ буён яшамоқда. Улардан бири шу йилнинг март ойида «иккинчи туғилган кунининг» икки йиллигини нишонлайди.

● ЖАНУБИЙ КОРЕЯДА бўлиб ўтган президент сайлови найрангларига қарши оммавий чиқишлар давом этмоқда. 1988 йилда Жанубий Кореяда Миллий кенгаш (парламент)га навбатдаги сайловлар ўтказиш кўзда тутилмоқда. Суратда: «янги» режим даврида ҳам эскича аҳвол.

ТАСС фотохроникаси.

АНГОЛАДА УНИТА КАЛЛАКЕСАРЛАРИ ЯКСОН ҚИЛИНМОҚДА

ЛУАНДА, 5 январь. (ТАСС). Ўтган йили Анголани озод қилиш халқ қуролли кучлари (ФАПЛА) Кунене вилоятида УНИТА террорчи гуруҳидан қарийб 1500 нафар газандани яксон қилдилар. УНИТА АҚШ Марказий разведка бошқармаси ва ирқчи ЖАР махсус маҳкамаси ҳомийлигида иш кўрмоқда. Кунене вилоятининг комиссари Педру Мутинде Шангонго шаҳрида шуни маълум қилди. Муваффақиятли операциялар чоғида ФАПЛА жангчилари террорчилардан Жанубий Африкада ишлаб чиқарилган жуда кўплаб қурол-яроғ ва ҳарбий анжомларни қўлга олдилар.

КЕМА ЧЎКИБ КЕТДИ

● КОЛОМБО. Ҳиндистоннинг соқчи кемалари шанба куни Жафна шаҳридан 35 километр масофада Шри-Ланка соҳилларида «Тамил илама» сепаратчи ташкилоти газандаларига қурол-яроғ етказиб беришга уринган кемани чўктириб юборганлар. Оқибатда гуруҳ аъзоларидан 20 дан ортиқ киши ҳалок бўлган. Коломбода ўтказилган брифингда Шри-Ланка расмий ҳарбий вакиллари шуни маълум қилдилар. Ҳиндистоннинг Коломбодаги олий комиссариати вакили айтишича, сўнгги ҳафта давомида Ҳиндистон кемалари ва вертолетлари бешта кемани қўлга туширганлар ва йўқ қилганлар.

(ТАСС).

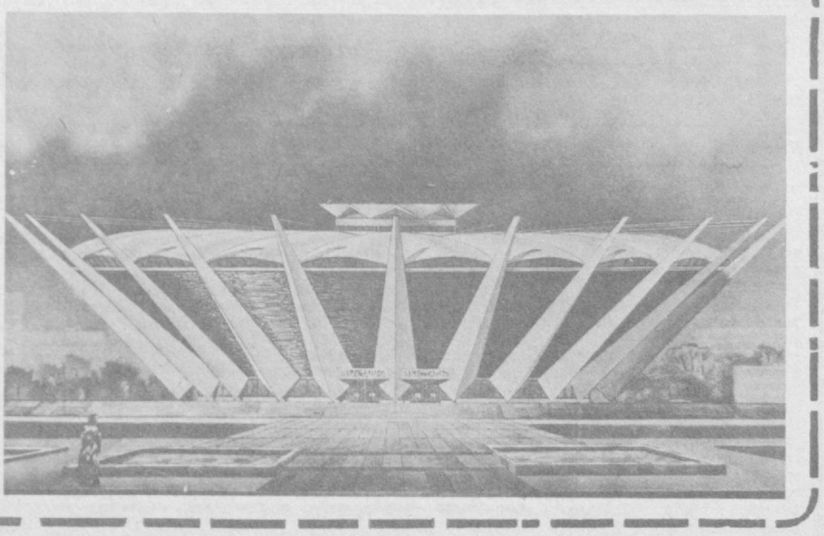

Ўзбекистон Архитекторлар союзида Абу Райҳон Беруний номли Тошкент Политехника институти архитектура факультети ҳамда Самарқанд Давлат Архитектура қурилиши институти битирувчиларининг диплом лойиҳа ишлари кўргазмаси очилди. Уларнинг диплом ишларида болалар муассасалари, Ғафур Ғулом метро станцияси, драматик театр ҳамда кинотеатрлар лойиҳалари ўрин олган. Суратда: Тошкент Политехника институти архитектура факультети битирувчиси Ф. Ризвановнинг диплом иши.

Х. Мирзакаримов фоторепродукцияси.

Жамият йўлланмаси билан

САЁҲАТЛАР, ОБИДАЛАР, ТААССУРОТЛАР

Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамиятининг Тошкент область Совети фаолиятида кейинги пайтларда анчагина ижобий силжишлар юз берди. Жумладан, мазкур Советнинг шаҳар ва районлардаги бўлимлари иши бирмунча жонланди. Ташкилот ва муассасаларда кенг кўламда тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилди. Тарих ва маданият ёдгорликларини асраб-авайлаш лозимлиги, улар халқ мулки эканлигини ҳар бир киши онгига етказиш натижасида жамият аъзолари сафи сезиларли даражада ошди. Улар турли соҳаларда меҳнат қилиш билан бирга, бўш вақтларида тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш ишига ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Бугунги кунда республика тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамиятининг Тошкент область Советида 390 минг киши актив фаолият кўрсатмоқда. Уларнинг жонкуярлиги туфайли ўтган йил ёдгорликларни сақлаш ва таъмирлаш учун сарфланадиган маблағ 100 минг сўмга етди. Мазкур маблағнинг бир қисми жамиятнинг фаол аъзоларини мукофотлаш ва рағбатлантириш учун сарфланди, улар Иттифоқимиз ва республика областлари бўйлаб саёҳатларга бепул йўлланмалар билан тақдирландилар.

КПСС XXVI съезди номли Олмалиқ химия заводи ишчиси, шаҳар Совети депутати Л. Шишкова ҳам ана шундай фаоллардан биридир.

— Бизнинг ишимиз, — дейди у биз билан суҳбатда, — фақатгина аъзолик бадали йиғишдан иборат бўлиб қолмаслиги керак. — Одамлар ўртасида тушунтириш ишлари олиб бориш, юртимиз ёдгорликлари ҳақида ҳикоя қилувчи кинофильмлар намойиш этиш фойдадан холи эмас. Ўсиб келаётган ёш авлодни она—Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялашда ҳам тарих ва маданият ёдгорликлари муҳим ўрин эгаллайди.

Жамиятнинг фаолларидан 19 нафари яқинда Хоразм области бўйлаб сафарда бўлдилар. Уларда Урганч ва Хива шаҳрининг қадимий обидалари ва бугунги замонавий қиёфаси катта таассурот қолдирди. Саёҳатчилар сафида республика давлат агросаноат комитетининг катта ходими Р. Нуриева, сектор бошлиғи А. Лобарева, Тошкент сув хўжалиги бошқармаси ишчиси А. Жумаев ва бошқалар бор эди.

Саёҳат Боғот районидаги Нариманов номли колхознинг ёрдамчи хўжалиги ишларини бориб кўришдан бошланди.

Хонқа районидаги Охунбобоев номли колхозда Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган ва бедарак кетган 248 нафар жангчи хотирасига ўрнатилган ёдгорлик ва шу колхознинг Сарапоён қишлоқ Совети территориясидаги Биродарлик қабристони ҳам ўзининг ажиб архитектураси билан саёҳатчиларга манзур бўлди.

Урганч шаҳри бўйлаб ўтказилган саёҳат, хусусан, Ал-Хоразмий ва Аваз Ўтар ўғли ҳайкаллари, янги ҳаёт учун курашиб, ҳалок бўлган комсомоллар ҳамда А. Ибрагимов ва бошқа инқилоб чавандозлари хотирасига ўрнатилган ёдгорликлар ҳаммада унутилмас таассурот қолдирди.

Икки кун давом этган саёҳат Хива шаҳридаги Ичон Қалъани томоша қилиш билан ниҳоясига етди. Жуда катта майдонни эгаллаган мазкур қалъанинг қадимий архитектураси, орадан кўп йиллар ўтишига қарамасдан ўз жилосини йўқотмаган безак ва нақшлари, хоразм халқининг қаҳрамони, шоир Паҳлавон Маҳмуд мақбараси, амалий санъат музейи экспозициялари кишини мафтун этади.

— Мана шундай саёҳатлар аввало кишиларни халқларимиз тарихи ва маданияти билан таништиради, — дейди Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш Тошкент область Совети раисининг ўринбосари М. Мирсоатов. — Қолаверса, ўтмиш билан бугунни таққослаб, шу кунги фаровон ҳаётимизни янада кўпроқ қадрлашга ўргатади. Совет аъзолари шунингдек Душанбе, Фрунзе, Олмаота каби шаҳарларда бўлиб, мазкур шаҳарлар тарихи, ёдгорликлари билан танишдилар. Тошкент областида ҳам ўтмиш обидаларини сақлаш билан бирга, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари хотирасига 50 дан ортиқ ёдгорлик ўрнатилган. Лекин мана шу ёдгорликлар атрофини ободонлаштириш, ёдгорлик олдида пионер ва комсомол сафларига қабул қилиш каби тадбирлар суст оммалашяпти. Ўйлайманки, бугунги сафаримиз тарих ва маданият ёдгорликларини янада асраб-авайлаш учун курашга ўргатади.

Г. ЙЎЛДОШЕВА,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Редакцияга хат

ОБЛАСТЬ КАРТАСИНИ ИЗЛАБ

ҲУРМАТЛИ редакция!

Биз табиатшунос олимлар республикамиз ҳамда пойтахт областининг турли зоналарида тез-тез бўлиб турамиз. Ана шундай пайтларда карталарсиз ишимиз битмайди. Чунки қайси территорияни ўрганаётган бўлсак ўша жойни картадан белгилаб боришимиз зарур.

Лекин кейинги пайтларда Тошкент область картасини тополмай сарсонмиз. Экспедициямиз вакиллари Тошкент, Чирчиқ, Олмалиқ, Бекобод, Оҳангарон шаҳарлари, Бўка, Оққўрғон, Чиноз, Янгийўл районлари китоб магазинларида бўлишди. Ҳамма жойда деяли бир хил «1987 йилда область картасини олганимиз йўқ» — деган жавобни эшитдик. Хизматимизни карталарсиз тасаввур қилиб бўлмаслигини инобатга олиб бизга ёрдам беришингизни илтимос қиламиз.

Н. ЭРГАШЕВ,

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси зоология ва паразитология институти илмий ходими, биология фанлари кандидати.

Редакция бу хат юзасидан республика китоб савдоси бирлашмаси Тошкент область конторасиси директорининг ўринбосари М. АЛИМОВ билан боғланди.

— Сиз хат мазмуни билан бизни таништирганингиздан кейин шаҳар ва районлар китоб савдоси идораларига телефон қилиб умумий аҳволни аниқладик, — деди у, — аввало, шуни айтиш керакки, пойтахт области учун алоҳида карта чиқарилмайди. Балки Тошкент ва Сирдарё областлари картаси биргаликда нашр этилади. 1987 йилда бизнинг буюртмамизга кўра «Карта ва атласлар» бош бошқармаси минг дона ана шундай карталарни чоп этиб берган эди. Шундан 685 таси шу кунгача сотилган. Қолганлари Тошкент ва Сирдарё китоб савдоси дўконларида ҳамон сотилмоқда. Лекин ҳамма китоб магазинларида эмас, албатта. Карталар реализацияси билан шаҳар ва районлардаги энг йирик савдо шохобчаларидан фақат биригина шуғулланмоқда. Хусусан, Тошкент областининг Чирчиқ, Олмалиқ, Бекобод, Янгийўл шаҳарларидаги марказий китоб магазинларида бундай карталар бор. Харидор бу магазин қаерга жойлашганлигини шаҳар китоб савдоси идорасига учраб билиб олиши ҳам мумкин.

Область картасига эҳтиёж Н. Эргашев айтганчалик катта эмас. Шунга қарамасдан бу йил ҳам буюртма берганмиз. Олишимиз билан уларни китоб дўконларига тарқатамиз.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«ТОШКЕНТ ШАҲАР АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!»

ЯНГИ ШАҲАРЛАРАРО АВТОМАТ ТЕЛЕФОН АЛОҚА ЛИНИЯЛАРИ ИШГА ТУШДИ.

Йўналишлар	Код	Справка бюроси
Ворошиловград	0642	522222
Запорожье	0612	332222
Николаев	0510	351555
Рига	0132	222222
Рязань	0912	779439
Сочи	8620	924455
Таллин	0142	447988
Туапсе	86261	21746
Ялта	0600	322222
Ярославль	0852	227666
АНДИЖОН ОБЛАСТИ		
Бўз	37433	32222
КИЕВ ОБЛАСТИ		
Богуслав	04461	51332
Ставише	04464	51332
Тараша	04466	52222
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР		
Бўстон	36158	—
Манғит	36151	54222
ЛЕНИНГРАД ОБЛАСТЬ РАЙОН МАРКАЗЛАРИ		
Приозерск	81279	22889
Сланци	81274	23636
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ		
Дмитровское	36732	—
Ширин	36776	—
СВЕРДЛОВСК ОБЛАСТИ РАЙОН МАРКАЗЛАРИ		
Арти	34395	91222
Качканар	34341	23009
Североуральск	34310	22332
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ		
Бойсун	37633	51222

ТОШКЕНТ ШАҲАРЛАРАРО ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ.

● «Табиат ва инсон» почтасидан

ТЎРАНҒИЛ

Тўранғил Сирдарё, Амударё бўйида кенг тарқалган қадимги тераклардан биридир. Дарахтнинг бўйи 10—16 метр бўлиб, садаси кенг, қобиғи эса кулранг бўлади. Новдалари сарғиш-қорамтир туклар билан қопланган. Барглари шарсимон, қаттиқ, ранги кулрангсимон, ич томони эса майин толасимон бўлади. Хушманзарали дарахт Сирдарёнинг пастки қисмидан то Қозоғистондаги Или дарёсигача табиий ҳолда учрайди. Жанубга эса Ўрта Осиё чўлларига чўзилиб, Эрон ва Афғонистонга ўтиб кетади. Ҳамма тупроқларда яхши ўсади.

У чўл бўйлаб оқадиган дарёларда якка-якка ўсади, чўлларнинг ўзида эса камдан-кам учрайди. Тупроқдаги тузга, қурғоқчиликка ҳам чидамли ҳисобланади.

Уруғи ҳамда илдизбаргларидан ўстириш йўли билан кўпайтирса бўлади. Апрель ойида гуллайди, май ойининг охирларида уруғи пишади. Ерга экилса шу йилнинг кузида ёки келгуси йил кўкламда кўкаради. Охирги йилларда бу дарахт камайиб кетди. Кўпроқ қурилиш ишлари учун ўзбошимчалик билан кесиб кетилмоқда.

Шунинг учун ҳам тўранғилзорларни қўриқхонага айлантириш вақти келди. Шундагина тўранғилни асраб қоламиз.

К. ОРИФХОНОВ,
биология фанлари кандидати.

● БУЛАР СИЗДАН МИННАТДОР

БАҒРИМИЗГА ҚАЙТИШДИ

Яқинда бетоб фарзандларимиз Тошкентдаги 1-юқумли касалликлар шифохонасининг 6-бўлимида даволанишди. Уларни бу ерга олиб келишимиз билан навбатчи врач Г. Абдуллаева касалликни дарҳол аниқлади ва ўз вақтида дастлабки ёрдамни кўрсатди. Ҳамширалар М. Ражабова, Н. Исоқовалар ҳам болаларга парвона бўлдилар. Улар тезда соғайиб, бағримизга қайтишди.

Биз бу нажоткорларга ўз миннатдорчилигимизни билдирамиз.

Б. НАБИХЎЖАЕВА,
кўп болали она.
Ф. МИРЗАРАҲМЕДОВА,
ишчи.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

● ТОМСК.

ОБЛАСТЬ картасида янги шаҳар пайдо бўлди. Нефть қазиб олувчи район марказида жойлашган Кедровий поселкаси ана шу ҳуқуқни олди. «Главтомскстрой»нинг «Северстрой» трести бинокорлари аҳолининг тобора ўсиб бораётган социал, маданий ва маиший эҳтиёжларини ҳисобга олиб, ёш шаҳарни бунёд этмоқдалар. Бу ерда ҳамма қулайликларга эга бўлган замонавий уйлар қурилмоқда.

● РЕКЗЕКНЕ
(Латвия ССР).

РЕКЗЕКНЕДАГИ сут соғиш қурилмалари заводининг машинасозлари Озарбайжон чорвадорлари буюртмасини бажардилар. Мазкур республика хўжаликларига сут соғиб олиш аппаратларининг дастлабки туркуми жўнатилди. Корхона бу йил ўзи учун анъанавий бўлган маҳсулотни ишлаб чиқаришни кўпайтириш билан бирга, иттифоқ бозорига эчки ва қўйларни соғиш учун мўлжалланган ихчам қурилмаларни ҳам етказиб бера бошлади.

● ЧЕЛЯБИНСК ОБЛАСТИ. Яқиндан бошлаб Ашин металлургия заводида занглаймайдиган пўлатдан идишлар ишлаб чиқаришга киришилди. Суратда: катта инженер-технолог Наталья Парова (чапда) ва катта инженер-конструктор Галина Харчевникова идишлар сифатини кўздан кечиришаяпти.

Б. Клипиницер фотоси.

● СОСНОВИЙ БОР
(Ленинград области).

В. И. ЛЕНИН номли Ленинград атом электростанцияси энергетиклари шаҳарни иссиқлик билан барқарор таъминлаш муаммосини ҳал этдилар. Улар Ленинград атом электростанцияси иккиламчи энергетика ресурсларини қайта ишловчи бройлер станцияси иссиқлигини иситиш системасига уладилар. Қудратли турбиналарни айлантирувчи буғнинг конденсацияланиши натижасида ажраб чиқаётган «ортиқча» энергиядан энди иситиш учун фойдаланилмоқда. Ишга туширилган биринчи комплекснинг қуввати 150 гигакалорияга тенг. Бу Сосновий Бордаги барча саноат корхоналари ва кўпгина уй-жойларни мунтазам равишда иссиқлик билан таъминлаш имконини берди. Янги усул тежамли ҳамда экологик жиҳатдан тозадир.

(ТАСС).

● СОЛОМОНИЯ буви Сиктивкарга яқин ердаги Трехозерка қишлоғида истиқомат қилади. Соломония Пилаева жуда кўп ғаройиб эртакларни билади. Уларнинг кўпини бувининг ўзи ўйлаб топган. Бу йил Соломония бувининг эртаклари Коми АССР китоб нашриётида «Кумуш декча» номи остида чоп этилади.

В. Матицин фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

АТТАНГ ДЕБ ҚОЛМАНГ!

КООПЕРАТИВ АТРОФИДАГИ МУЛОҲАЗАЛАР

КАТТА-кичик кўчалардан кетаётиб мўъжазгина кооператив ошхоналарга кўзингиз тушиб қолади. Оддий қилиб қурилган, лекин киши таъбига мос. Янгиликнинг куртак отаётганидан, қайта қуришнинг илк шарофатларидан қувонасан. Ҳукуматимиз кооперативлар ишини яхшилаш юзасидан қарорлар қабул қилди. Янги-янги имкониятлар яратиб берилмоқда. Буларнинг ҳаммаси кишига хуш ёқади, чунки халқ фаровонлигини ўйлаб қилинмоқда-да. Лекин айрим суиистеъмолликларни, нотўғри ишларни кўриб хафа бўласан. Беркитишнинг ҳожати йўқ. Эшигининг олдига бир неча табуреткани қўйиб олиб кабоб, ҳасип, норин сотаётган «кооперативчи»ларга кўзингиз тушиб қолади. Икки метр нарида ахлат уюми ётади. Кийган халати яғир. Суриштирсанг «патентим бор, керакли одамга кўрсатаман» деб дўқ ҳам уриб қўйишади. Кечаги кайфдан ўзига келмаган, афти шилинган, пешонаси ғурра бўлган, эгни кир-чир тасодифий кишиларнинг кооператив ошхоналарда гўшт, пиёз тўғраб юришганини кўрасиз. Айрим жойларда санитария органларидан рухсат олинмаган, санитария қоидаларига риоя қилинмайди, идиш-товоқларни ювувчи дезинфекцияловчи воситалар йўқ.

Кооператив ишини ўз ҳолига ташлаб қўймайлик, уларни назорат қилиб тўғри йўлга солайлик. Нарироқ бориб аттанг, деб қолмайлик. Шу ўринда яна айрим мулоҳазаларни билдирмоқчиман. Баъзи ошхоналарда уй ҳайвонларини ҳеч қандай ҳужжатсиз, ветеринария, санитария органларига мурожаат этмай бозордан тўғри олиб келиб сўйилмоқда. Ҳар бир уй ҳайвонида кишилар учун хавфли бўлган турли хил юқумли касалликлар учраб туришини биламиз. Шунинг учун ҳам қушхоналарда турли хавфли касалликларга қарши эмланади, бир неча кундан сўнг яна бир бор текширилади, сўнг ветеринария ходимларининг рухсати билан сўйилади. Ветеринария экспертизасидан ўтказилгандан кейингина истеъмол учун рухсат берилади.

Кооператив муассасаларда сўйилган уй ҳайвонлари гўштидан тайёрланган овқатни бир вақтда кўпчилик ейди. Агар юқумли касаллик тарқаса, демак кўпчилик бунинг жабрини тортади. Бу ерда инсон тақдири ётади. Кишилар бир умрга тузалмайдиган касалликларга дучор бўлишлари мумкин. Ана шу фикрлардан келиб чиқиб, мутахассис сифатида кооперативлар фаолиятини тартибга солиш мақсадида айрим таклифларни билдирмоқчиман.

Овқатланиш шаҳобчалари каттами-кичикми, барибир санитария ходимларининг рухсати билан очилиши керак. Кооператив ошхонага тааллуқли ҳар бир киши медицина кўригидан ўтган бўлиши шарт. Шунингдек, жойлар вақтида дезинфекция қилиб турилиши даркор, сўйилган уй ҳайвонлари гўштини экспертиза қилингандан кейингина ишлатиш мумкин. Ана шу шартлар албатта бажарилса ҳаммага ҳам қулай бўларди.

У. КОМИЛОВ,
Тошкент шаҳар ҳайвонлар касалликларига қарши кураш станциясининг бошлиғи.

СПОРТ

ХОККЕЙ

● МОСКВАДА ўсмирлар ўртасида ўтказилган жаҳон биринчилиги ниҳоясига етди. Унда канадалик хоккейчилар жаҳон чемпиони унвонига сазовор бўлишди. Улар сўнгги ўйинда польшалик тенгқурларини 9:1 ҳисобида мағлубиятга учратишди ва 13 очко жамғаришга муваффақ бўлишди. Мамлакатимиз терма командаси 12 очко билан иккинчи ўринни эгаллади.

● МОНРЕАЛДАГИ халқаро турнирда мамлакатимиз терма командаси аъзолари ғолиб келишди. Ҳал қилувчи ўйинда улар Швеция терма командаси устидан 4:3 ҳисобида ғалабага эришишди.

ФУТБОЛ

● БЕЛГРАДНИНГ «Спорт» газетаси Югославия ва чет эл футбол шарҳловчилари ўртасида ўтказган анкета якунларига кўра СССР футбол терма командаси Европанинг 1987 йилги командалари ўртасида иккинчи ўринни эгаллади. Биринчи ўринни Англия терма командаси олди.

ГОССТРАХ ҚАРИГАНДА ФАРОВОН ТУРМУШ КЕЧИРИШИНГИЗГА КАФОЛАТ БЕРАДИ

ҚЎШИМЧА ПЕНСИЯ СТРАХОВАНИЕСИ **шартномасини ўз вақтида тузсангиз, асосий пенсиянгизга қўшиб ҳар ойда 50 сўмгача олишингиз мумкин.**

Бу пул дастлабки олти йил давомида страхование қилдирган кишининг ойлик бадаллари ҳисобидан кейинги йилларда Госстрах фонди ҳисобидан тўланади.

Страхованиенинг бу янги тури 1988 йил январь ойидан кучга киради ва страхование қилдирган киши пенсия ёшига етганидан сўнг умрининг охиригача асосий пенсиясига қўшимча равишда страхование пенсияси (10 сўмдан 50 сўмгача) **тўланишига кафолат беради.**

Тўлов бадалининг миқдори қўшимча пенсия миқдорига, страхование қилдирувчининг ёшига ва страхование муддатига боғлиқ. Масалан, қўшимча пенсия страхованиеси юзасидан шартномани эркак киши 35 ёшда, аёл киши 30 ёшда тузса, ундан ҳар ойда тўланадиган страхование бадали энг кам—фақат 11 сўм бўлади. Агар шартнома 55 ёшда 50 сўм қўшимча пенсия олиш учун тузилса, бу ҳолда страхование бадали 77 сўм 30 тийинга тўғри келади.

Қўшимча пенсия страхованиеси юзасидан шартнома фақат ишлайдиган эркаклар 35 ёшдан, аёллар 30 ёшдан тузишлари мумкин. Страхованиенинг максимал муддати 25 йил, қўшимча пенсиянинг умумий миқдори 50 сўмдан ошиқ эмас. Пенсия ёшига етган киши 60 ёшда ҳам шартнома тузиши мумкин, лекин бундай ҳолларда страхование пенсияси 65 ёшдан бошлаб тўланади.

Страхование қилдирган киши вафот этган ҳолда, меросхўрларига тўланган қўшимча пенсиялар ҳисобдан чиқарилиб, олти йиллик пенсия миқдорида пул тўланади.

Страхованиенинг бу янги тури тўғрисида тўла маълумотни Госстрах инспекцияларидан ёки ташкилотингиз, районингизга хизмат қилувчи страхование ходимидан олишингиз мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕСИ БОШ БОШҚАРМАСИ (телефон 33-33-27).
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

ҲАР ТЎҒРИДА

СОАТДАГИ РАДИО-ПЕРЕДАТЧИК

● ЯПОНИЯнинг «Кэсио» фирмаси электрон соатларнинг янги туркум моделини ишлаб чиқара бошлади. Бу соатларга ультра қисқа тўлқинда ишлайдиган передатчик ўрнатилган. Шунинг учун соатдаги узунлиги 107 миллиметр келадиган жажжи антеннани ишга солиб, «эфирга» бемалол чиқиш мумкин. Соатнинг максимал узоқликка чиқиш масофаси — 60 метр. У ана шу масофадаги УКВ диапазонли ҳар қандай радионинг энг заиф сигналларини ҳам қабул қила бошлайди. Передатчикнинг батарейкалари беш соатга мўлжалланган, бошқа алоҳида батарейкалар эса соатнинг икки йил давомида узлуксиз хизмат қилишини таъминлайди.

ТУРИСТЛАР УЧУН БИРИНЧИ СУВ ОСТИ КЕМАСИ

● ДУНЁДА биринчи марта туристлар учун мўлжалланган «Атлантас» деб номланган сув ости кемаси Кариб денгизининг Катта Кайман оролидан рейсга чиқа бошлади. Узунлиги 16 метр келадиган қайиқ бортида 28 пассажир икки экипаж ҳамроҳлигида қизиқарли саёҳатга йўл оладилар. 12 та кучли прожекторлар нафақат сувости дунёси гўзалликларини, балки иллюминатор орқали уларни ҳатто фотосуратга олиш имконини ҳам беради. Сув остига тушиш бир ярим соат давом этади. Кислород запаси экипаж ва пассажирлар учун 72 соатга мўлжалланган.

«Атлантас»нинг яна айрим фазилатлари ҳам бор. Агар тасодиф туфайли қайиқни мунтазам пастга тортиб турувчи икки вертикал винтлар ишдан чиқиб қолса, дарҳол тепага сузиб чиқа олади. Бунинг учун икки тонна балласт юкини ташлаш кифоя.

Сувости саёҳати кўпчиликни шунчалик қизиқтириб қўйдики, ҳозирги кунда ана шундай кемадан яна бири қурилмоқда.

БИЛДИРИШ

«ТОШКЕНТ ҳақиқати» редакцияси ҳузуридаги ишчи мухбирлар университетининг навбатдаги машғулоти 8 январь куни соат 18.00 да бўлади.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/I да Куёв (19.00).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Циркда арча»** томошалари (14.30, 17.00, 19.30).

Редактор Н. НАСИМОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
(«Ташкентская правда»)
Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и областного Совета народных депутатов

Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32